

Koncernkontoret
Västra Götalandsregionen
2020-05-12

Koncernens uppföljningsrapport

Mars 2020

Västra Götalandsregionen

Innehåll

1	Sammanfattning	3
2	Västra Götalandsregionens verksamhetsområden	5
2.1	Regional utveckling	5
2.2	Kultur	8
2.3	Kollektivtrafik	9
2.4	Hälso- och sjukvård	9
2.5	Serviceverksamheter.....	18
2.6	Regiongemensamt arbete	19
3	Medarbetare	19
3.1	Konsekvenser av covid-19	19
3.2	Sveriges bästa offentliga arbetsgivare	20
3.3	Personalvolym och struktur	21
3.4	Hälsa och arbetsmiljö	23
3.5	Lön	23
4	Ekonomi	25
4.1	Resultat.....	25
4.2	Investeringar.....	29
4.3	Pensionsåtagandet	31
4.4	Likviditet	31
4.5	Prognos.....	31
4.6	Regionfullmäktiges finansiella mål.....	32
5	Bokslutsdokumentation	33
6	Fördjupad uppföljning fastighetsinvesteringar	38

1 SAMMANFATTNING

Ekonomisk utveckling

Det ekonomiska resultatet för Västra Götalandsregionen (VGR) till och med mars är -1 051 miljoner kronor. Resultat har påverkats kraftigt av covid-19. Den tydligast faktorn är den stora börsnedgången under perioden. Värdenedgången har påverkat resultatet med 715 miljoner kronor. Andra stora poster som bidragit är minskade biljettintäkter från kollektivtrafiken och ökade kostnader för uttag av receptläkemedel som sammantaget påverkat resultatet med 270 miljoner kronor.

Prognosen för 2020 är mycket svårbedömd eftersom ingen i dagsläget känner till hur länge vi kommer påverkas av covid-19. Påverkan på ekonomin gäller både verksamhetens intäkter, främst uteblivna biljettintäkter, men också kostnader, som ökade personal- och materialkostnader inom hälso- och sjukvården. VGR kommer att påverkas även efter att de direkta konsekvenserna av covid-19 är borta, som effekterna från högre arbetslöshet och minskad tillväxt vilket främst kommer att påverka skatteintäkterna.

Utifrån den information som finns idag bedöms prognosen för 2020 till -1 500 miljoner kronor, främst baserat på minskade skatteintäkter 700 miljoner kronor, uteblivna biljettintäkter för kollektivtrafiken med 800 miljoner kronor, ökade finansiella kostnader med 600 miljoner kronor och ett förväntat sämre resultat hos främst sjukhusförvaltningarna med 900 miljoner kronor. Sjukhusens försämrade resultat är inte enbart en konsekvens av ökade kostnader för covid-19 utan också av att arbetet med åtgärdsprogrammen för en ekonomi i balans tappat fart.

Ökade statsbidrag med 1 000 miljoner kronor från staten för att täcka ökade kostnader för covid-19 samt lägre netto för pensionskostnader med 500 miljoner kronor balanserar upp resultatet för året.

Regional utveckling, kultur och kollektivtrafik

Arbetet inom regional utveckling, kultur och kollektivtrafik pågick som planerat i början av året men har påverkats av pandemin covid-19. Verksamheten har fått ställa om utifrån de rådande omständigheterna. VGR har genomfört flera insatser för att mildra effekterna på näringslivet, kultursektorn och arbetsmarknaden i Västra Götaland, både genom egna medel men även i samverkan med andra. Bolag och förvaltningar har fått ställa in arrangemang och ställa om till digitala lösningar.

Fram till att covid-19 började påverka resebeteendet i kollektivtrafiken fortsatte resandet att öka, men från mitten av mars har resandet avtagit kraftigt.

Hälso- och sjukvård

Verksamheten och utvecklingen inom hälso- och sjukvårdsområdet i VGR har under årets inledande månader löpt på enligt plan. Tillgänglighet och produktion förbättrades och kostnadsutvecklingen var positiv, framför allt på NU-sjukvården SKAS och SÄS men under mars förändrades situationen på grund av pandemin covid-19.

Sjukhusförvaltningarna har ställt om sitt arbete oerhört snabbt med fokus på att successivt öka kapaciteten för att kunna vårda patienter med covid-19 och samtidigt säkra den akuta vården. Det har inneburit en omprioritering av resurser där stora delar av den planerade

vården ställs in men med en successiv utökning av antalet vårdplatser och intensivvårdsplatser för patienter med covid-19. Arbetet präglas av god samverkan såväl lokalt och regionalt med kommunerna som nationellt och med berörda myndigheter.

Samtidigt pågår arbete tillsammans med privata vårdgivare för att kunna avlasta sjukhusen med den planerade vården. Mottagningsverksamheten för den planerad vården är just nu högt prioriterad för att undvika att patienter får vänta länge på en bedömning.

Många utvecklingsaktiviteter inom omställningsområdet kräver samverkan och dialog mellan Koncernkontoret och förvaltningarna, vilket inte är möjligt och prioriterat i nuläget med tanke på covid-19. Inom vissa områden pausas åtgärder medan det inom andra tas steg snabbare framåt till följd av covid-19, framför allt när det gäller digitalisering och användandet av mobila närsjukvårdsteam.

Medarbetare

I mars var antal anställda i VGR:s förvaltningar 54 144, vilket var i princip oförändrat jämfört med motsvarande tidpunkt 2019. Antal tillsvidareanställda och timavlönade har ökat medan antal visstidsanställda minskat i motsvarande omfattning. I februari sågs en minskning jämfört med januari men i mars har minskningen brutits, troligtvis som en följd av covid-19.

Den pågående pandemin har under slutet av perioden väsentligen påverkat personalförsörjningen. Samtliga förvaltningar arbetar aktivt med att styra, omfördela och vidta nödvändiga åtgärder för att lösa situationen. Den största utmaningen är bemanning på intensivvårdsavdelning för samtliga yrkeskategorier och på vissa förvaltningar är det ett ansträngt personalläge inom delar av verksamheten. Sjukfrånvaron bland egen personal för perioden januari till mars ökade från 7,2 procent 2019 till 7,9 procent.

2 VÄSTRA GÖTALANDSREGIONENS VERKSAMHETSOMRÅDEN

Västra Götalandsregionens (VGR:s) verksamhet bedrivs de huvudsakliga områden regional utveckling, kultur, kollektivtrafik samt hälso- och sjukvård. För att dessa verksamheter ska fungera så bra och effektivt som möjligt bidrar flera gemensamma stödfunktioner. Arbetet inom dessa områden beskrivs nedan.

2.1 Regional utveckling

Arbetet inom regional utveckling berör många av VGR:s verksamheter och utgår ifrån den regionala utvecklingsstrategin *Västra Götaland 2020 - strategi för tillväxt och utveckling i Västra Götaland 2014–2020* (VG2020).

VGR driver arbetet för en hållbar utveckling i samverkan med kommuner, akademi, näringsliv, myndigheter och andra berörda organisationer. Det handlar om att samla aktörer, skapa samverkan kring utmaningar och möjligheter samt att genom finansiering stödja utvecklingsinsatser och verksamheter.

Framtagandet av den kommande regionala utvecklingsstrategin för Västra Götaland 2021–2030 har fortsatt under våren och den har nu gått ut på remiss till cirka 200 remissinstanser. Under hösten bereds slutförslaget politiskt och ett beslut i regionfullmäktige planeras i början av 2021.

2.1.1 Konsekvenser av covid-19

Det regionala utvecklingsarbetet pågick som planerat i början av året, vilket urvalet av aktiviteter längre ner visar, men både VGR och Västra Götaland har påverkats av covid-19.

Läget i Västra Götaland – varselstatistik

Enbart i mars varslades 7 000 personer i Västra Götaland vilket kan jämföras med 700 personer under mars 2019. Under perioden januari till mars var antalet varslade drygt 8 000 personer i Västra Götaland, jämfört med 1 700 personer under samma period 2019. Antal varsel under mars för hela Sverige uppgick till 42 400 personer, vilket är en dubbling av tidigare nivåer under 90-talskrisen och finanskrisen 2008–2009, för en enskild månad. De branscher som är mest utsatta är hotell- och restaurang, kultur-, nöjes- och fritidsbranschen samt besöksnäring.

Insatser för att mildra effekterna av covid-19 på näringsliv och arbetsmarknad

VGR har genomfört ett flertal insatser för att stötta näringslivet och arbetsmarknaden i Västra Götaland samt partners i projekt och verksamheter som finansieras av VGR. Vi genomför insatser på kort sikt i form av akut företagsstöd och på lång sikt i form av kompetensutvecklingsinsatser för att företagen ska komma starkare ur krisen, bland annat:

- Akut rådgivning till företag i Västra Götaland via företagsjourer som finns organiserade via kommunalförbunden med stöd av VGR. En stor del handlar om

att hjälpa företag att navigera bland regeringens olika stödpaket för att säkra att de kan ta del av stödet.

- Regionutvecklingsnämnden (RUN) beslutade om extra medel till Almi Företagspartner för pågående utlysning för kulturella och kreativa näringar samt extra anslag till Exportprogrammet för kostnadsfria utbildningar för företag.
- För att hjälpa den västsvenska besöksnäringen startar Turistrådet Västsverige en åtta veckor lång webbaserad utbildning för att förbereda företagen att komma starkare ur krisen. Deltagarna får 70 procent av lönekostnaderna finansierade under utbildningstiden. Satsningen finansieras av Turistrådet Västsverige och RUN.

VGR har kontinuerlig dialog med kommuner, kommunalförbund, arbetsmarknadens partner, näringsliv, relevanta myndigheter och regeringens nationella samordnare för pandemins effekter på näringslivet för att utbyta information och erfarenheter, koordinera gemensamma insatser samt påverka nationella stödpaket. Arbetet har kommit igång snabbt då det finns välfungerande samarbetsstrukturer sedan tidigare.

Påverkan på VGR:s bolag och förvaltningar inom regional utveckling

Den 18 mars övergick all utbildning på naturbruksgymnasierna och folkhögskolorna till distansundervisning och internaten stängdes. Distansundervisningen har fungerat väl men det finns en oro att vissa elever riskerar att hamna både efter och utanför, bland annat på grund av bristande förutsättningar att kunna delta via distans.

Regeringen lanserade ett stödpaket för jobb och omställning i april, bland annat fler platser och mer distansundervisning på universitet och högskolor. Folkhögskolorna föreslås få 76 miljoner kronor för detta och nu arbetar folkhögskoleförvaltningen för att rusta organisationen inför det nya uppdraget.

Göteborgs botaniska trädgård har under våren hållit växthus, restaurang och butik öppna med anpassningar. Större evenemang har ställts in.

Turistrådet Västsverige har ställt om hela verksamheten från marknadsföring och utveckling av Västsverige som destination till att fungera som krisstöd för företag inom besöksnäringen.

2.1.2 En ledande kunskapsregion

En ledande kunskapsregion ska bidra till att ytterligare stärka attraktiviteten i högre utbildning och forskning, industriell utveckling och samhällsutveckling i samverkan mellan företag, akademi och samhälle samt till innovativa insatser för att stimulera kreativitet, nyskapande och entreprenörskap.

I januari meddelade VGR och Vinnova att den gemensamma satsningen på AstraZeneca BioVentureHub i Mölndal fortsätter. BioVentureHub är en knutpunkt för små och medelstora företag och ska främja innovation inom området för livsvetenskap. Satsningen får fortsatt finansiering med drygt 30 miljoner kronor över den kommande femårsperioden. Vinnova stöttar med drygt 20 miljoner kronor och RUN med 10 miljoner kronor.

2.1.3 En region för alla

En region för alla handlar om ökade satsningar på att ge invånare i hela Västra Götaland bra möjligheter att utvecklas med betoning på utbildning, arbete och kommunikationer.

Västra Götaland är en av fyra regioner som blivit tilldelade 34 miljoner var under 2020 av regeringen med syfte att öka tillgängligheten till snabbt bredband runtom i Sverige. I Västra Götaland totalt har 83 procent av hushållen tillgång till bredbandsuppkoppling med minst 100 Mbit/s men på landsbygden är andelen endast 55 procent. Utlysningen av dessa medel planeras under perioden april till juni 2020.

I februari arrangerades den årliga regionala konferensen Tillsammans för fullföljda studier. Konferensen samlade representanter från bland annat kommuner, civila samhället och näringslivet i syfte att utbyta information och erfarenheter för att stötta barn genom skolan.

2.1.4 En region där vi tar globalt ansvar

En region där vi tar globalt ansvar handlar om att öka takten i omställningen till ett hållbart samhälle i syfte att stärka vår konkurrenskraft och förutsättningarna för en långsiktigt hållbar utveckling.

Beredningen av förslag till miljömål 2030 för VGR:s egna verksamheter pågår och kommer behandlas av miljönämnden i maj för att sedan skickas ut på en remiss till samtliga nämnder och styrelser i mitten av juni. De övergripande målsättningarnas syfte är att bidra till ett ekologisk hållbart samhälle vilket innebär att vi tar ansvar för hur vi brukar planetens resurser på ett hållbart sätt som är en förutsättning för människors hälsa och välbefinnande nu och i framtiden. Målen är VGR:s genomförande av den ekologiska dimensionen av Agenda 2030 och Parisavtalet.

Under våren har arbetet med framtagande av en koldioxidbudget för Västra Götaland 2020–2040 fortsatt. Koldioxidbudgeten föreslås omfatta territoriets utsläpp inklusive utrikes transporter och beräkningen utgår från Parisavtalets mål om att hålla den globala uppvärmningen under två grader. Framtagandet av koldioxidbudgeten pågår under 2020 och blir ett viktigt redskap för att öka takten i klimatarbetet i Västra Götaland.

VGR arrangerade tillsammans med Göteborgs Stad och representanter för näringslivet ett riksdagsseminarium i januari om elektrifiering av transportsektorn för en hållbar utveckling och stärkt konkurrenskraft. Budskapen som lyftes var att elektrifiering av transporter är en förutsättning för att klara klimatomställningen och att elektrifiering av Sverige ska börja i Västra Götaland. AB Volvo och Volvo Cars lyfte det växande behovet av stationära laddpunkter fram till 2030 för att möjliggöra användandet av laddbara lastbilar och personbilar.

2.1.5 En region som syns och engagerar

En region som syns och engagerar innebär fortsatta satsningar på att stärka och profilera Västra Götaland som ett attraktivt område samt att VGR är aktiv med att påverka utvecklingen framåt.

Den externa påverkansagendan samlar VGR:s prioriterade påverkansfrågor på nationell och europeisk nivå. Regionstyrelsen antog en reviderad påverkansagenda i januari och

består nu av följande påverkansfrågor: regional kompetensförsörjning, statliga infrastruktursatsningar i Västra Götaland, elektrifiering av transportsektorn, översyn av patientdatalagen, EU:s politik för sammanhållning, forskning och innovation samt harmoniserade statsstödsregler.

VGR är medlem i nätverket STRING som samlar sju regioner och fem städer från Oslo till Hamburg och driver bland annat frågan om att koppla samman megaregionen med modern infrastruktur genom dubbelspårig järnväg mellan Göteborg–Oslo. Under 2020 intensifieras detta arbete genom ett samarbete med OECD som ska ta fram konkreta rekommendationer på hur medlemmarna i STRING gemensamt ska arbeta för att skapa en megaregion. Ett första steg i detta var en hearing som anordnades av OECD i februari i Paris.

2.2 Kultur

VGR:s kulturarbete utgår ifrån den regionala kulturstrategin *Kulturstrategi Västra Götaland – och regional kulturplan 2020–2023*.

2.2.1 Konsekvenser av covid-19

Läget för kulturområdet är kritiskt överlag. Regeringen har pekat ut kultursektorn som en särskilt utsatt bransch och har samlat ett antal åtgärder i de stödpaket som lanserats under våren. Bland annat har man avsatt 500 miljoner kronor i akut kulturstöd, hyresstöd och gett möjlighet till korttidspermittering.

I nuläget föreslår regionstyrelsen att regionfullmäktige ska besluta om en kapitaltäckningsgaranti till de regionala bolagen och förvaltningarna. Dessa är således omhändertagna. Under tiden är analysen att kulturlivets individuella utövare samt viss infrastruktur utanför större städer är i behov av stöd – som små ideella biografier, folkets hus och parker och liknande. Kulturnämnden säkrar också de större aktörerna genom att låta stöd till organisationer med treåriga uppdrag ligga kvar till åtminstone 31 augusti. Bedömningen är att just detta skikt kan vara i behov av stöd i höst, lite beroende på de statliga medlens nyttjande. Ytterligare stöd till digital kompetensutveckling fördelas till Kulturakademin.

En enkät till 170 verksamheter i slutet av mars gav en ögonblicksbild. Läget är allvarligt för just de små aktörerna nämnda ovan. Det akuta intäktsbortfall många stod inför säkrades även genom att redan upparbetade kostnader i projekt inte återkrävs av kulturnämnden. Nu ställer verksamheter om och planer revideras, de kommer i de flesta fall att riktas mot digitalisering, kompetensutveckling och produktion.

Påverkan på VGR:s bolag och förvaltningar inom området kultur

Förvaltningen för kulturutveckling har styrt om vissa medel till residens på hemmaplan, och hanterar fortsatt frågan om arrangörsstöd då arrangemang ställs in.

Göteborgs Symfoniker satsar stort på den redan tidigare väl fungerande digitala plattformen GSOpay, samt tidigarelägger semestrar, i hopp om en normal och tidigarelagd höstsäsong. Planer finns på att genomföra det årliga ungdomsläget Side by Side digitalt.

Göteborgs Symfoniker och Regionteater Väst har skapat en ny dansföreställning, SEX, baserat på vad unga tycker, tänker och känner. Ursprungligen skulle 2 400 tonåringar ha sett föreställningen i Göteborgs Konserthus men på grund av covid-19 spelades föreställningen in och hade urpremiär på GSoplay den 1 april.

Film i Väst ställer in produktion men har en ny samproduktion som spelas in i Vänersborg, efter produktionsbolagets eget beslut att påbörja inspelning.

För Göteborgsoperan är alla föreställningar inställda till 13 juni men man genomför repetitioner och produktion som vanligt inför hösten.

2.3 Kollektivtrafik

Avsnittet är disponerat utifrån de fem målen i *Regionalt trafikförsörjningsprogram Västra Götaland*.

2.3.1 Konsekvenser av covid-19

Med anledning av covid-19 har resandet minskat med 30–50 procent och intäkterna minskar kraftigt i takt med att resandet minskar. Västtrafik gick in i stabsläge den 13 mars för att löpande hantera situationen.

Västtrafik upprätthåller i stort sett ordinarie trafikering för att möjliggöra resande utan trängsel. Exempel på åtgärder som Västtrafik gör för att möta de nya behoven är att förstärka vissa linjer för att reducera trängseln på fordonen. Utrop sker på fordon för att uppmana resenärerna att hålla avstånd. Man har också infört ensamåkning i den anropsstyrda trafiken som sker med taxi.

De ekonomiska konsekvenserna är omfattande då cirka hälften av Västtrafiks kostnader täcks av biljettintäkter.

2.3.2 Andelen hållbara resor ökar i hela Västra Götaland

Fram till att covid-19 började påverka resebeteendet fortsatte resandet med kollektivtrafiken att öka, men därefter har det avtagit kraftigt.

I februari invigdes ett omfattande samverkansprojekt med Västsvenska handelskammaren, En god vana, där 14 stora arbetsgivare i Västra Götaland åtar sig att ställa om till hållbart resande. Det gäller såväl arbetsresor som tjänsteresor. VGR bistår arbetet genom sin kompetens- och projektplattform Hållbart resande väst. Arbetet fortgår trots covid-19 men har fått anpassas till rådande situation.

2.4 Hälsa- och sjukvård

Avsnittet är disponerat utifrån de mest prioriterade frågorna inom hälso- och sjukvårdsområdet i VGR.

2.4.1 Konsekvenser av covid-19

VGR har sedan en tid gått upp i stabsläge eftersom verksamheterna behöver samla sina resurser så effektivt som möjligt.

Genom funktionen regional särskild sjukvårdsledning (RSSL) görs medicinska prioriteringar vid behov. RSSL leder och samordnar arbetet med bland annat personal, vårdplatser, vårdrutiner, material och prioriteringar. RSSL har befogenhet att:

- samordna verksamheter
- prioritera insatser
- leda personal
- omdisponera resurser
- mobilisera resurser som inte finns omedelbart tillgängliga
- flytta patienter och evakuera vårdenheter
- samverka med andra aktörer.

En samlad lägesbild för hälso- och sjukvården upprättas dagligen. Den samlas in från hälso- och sjukvårdsförvaltningar och utdelade uppdrag och används som underlag för intern och extern kommunikation. Lägesrapporten lämnas till RSSL samt krisledningsgruppen och delas med förvaltningarna.

Sjukhusförvaltningarna har ställt om sitt arbete snabbt med fokus på att successivt öka kapaciteten för att kunna vårda patienter med covid-19 och samtidigt säkra den akuta vården. Det har inneburit en omprioritering av resurser där stora delar av den planerade vården ställs in men med en successiv utökning av antalet vårdplatser och intensivvårdplatser för patienter med covid-19. Många verksamheter har förändrat sina arbetsätt och gjort en snabb omställning till digitala vårdmöten för att minska risk för smitta.

Det pågår ett arbete tillsammans med de privata vårdgivare som VGR har upphandlade avtal med för att avlasta sjukhusen. Mottagningsverksamheten för den planerad vården är just nu högt prioriterad för att undvika den risk det innebär att patienter får vänta länge på en bedömning

Arbetet såväl lokalt som regionalt och nationellt med kommunerna och berörda myndigheter präglas av god samverkan. Inom det nationella systemet för kunskapsstyrning nyttjas etablerade samverkansgrupper, stödfunktioner och programområden för samverkan.

Konsekvenserna av covid-19 är i nuläget inte möjliga att överblicka. Den snabba omställningen och goda samverkan har gjort att VGR klarar att möta inflödet av patienter med såväl covid-19 som andra akuta besvär även om belastningen på delar av vården och dess medarbetare är hög. En minskad vårdproduktion främst avseende planerad vård torde ge en negativ påverkan på tillgängligheten. Det finns också en risk att patienter som behöver vård väntar med att söka.

Positiva effekter av arbetet som görs är en ökad utvecklingstakt och samverkan inom olika områden, inte minst inom omställningen vad gäller digitalisering och användandet av mobila närsjukvårdsteam.

2.4.2 De långsiktiga strategierna för hälso- och sjukvård

Arbetet för hur hälso- och sjukvården i VGR ska utvecklas för att klara utmaningarna i framtiden drivs inom tre strategier. Här redovisas två av dessa – strategin för omställning

samt strategin för framtidens vårdinformationsmiljö. Den tredje strategin, Sveriges bästa offentliga arbetsgivare, redovisas under kapitlet *Medarbetare*.

2.4.2.1 Strategi för omställning av hälso- och sjukvård i VGR

Syftet med omställningen är att öka värdet för invånarna inom ramen för tillgängliga resurser. Genom att arbeta mer med att förebygga och främja invånarnas hälsa, minskar invånarnas behov av vård.

Från och med 2019 är genomförandet av omställningen allt mer fokuserat. Alla förvaltningar har för 2020 beslutat om genomförandeplaner av åtgärder som en del av sina detaljbudgetar. Typ av åtgärder och omfattning varierar beroende på lokala förutsättningar.

Covid-19 bidrar till förändringar i omställningsarbetet framför allt hos förvaltningarna men även på övergripande nivå där många utvecklingsaktiviteter handlar om samverkan och dialog med förvaltningarna vilket inte är genomförbart och prioriterat i nuläget. Inom vissa områden pausas åtgärder, inom andra tas det snabbare steg till följd av covid-19.

Utveckla och stärka den nära vården

Den nära vården innehåller hela eller delar av många verksamheter och inkluderar övergångarna mellan olika verksamheter och huvudmän. Samverkan är avgörande för förmågan att överbygga dessa och skapa en god och nära vård för patienter och brukare. För att klara den nära vården införs nya arbetssätt så som mobila integrerade team, användande av e-tjänsternas möjligheter samt preventivt och proaktivt arbete.

Ett offensivt arbete startades i samband med förberedelser för och hantering av covid-19. Vårdsamverkan Västra Götaland har ställt om sitt arbete och leder samverkansarbetet mellan länets kommuner och VGR. En beredskapsorganisation med regelbundna möten, tydlig kommunikationsplan och snabba beslutsvägar ger goda förutsättningar för samverkan.

Den tekniska plattformen för att öka andelen digitala möten fanns sedan tidigare och har under det första kvartalet 2020 blivit fullt etablerad för olika mötesforum. Ett exempel är samordnad vårdplanering som, i enlighet med tidigare beslut, nu till största del sker via digitala vårdmöten. Andelen distansmöten på vårdcentralerna med telefon, videosamtal eller digitala vårdmöten har ökat markant.

Mycket arbete inriktas nu på att förhindra onödig inläggning på sjukhus. Närsjukvårdsteamens insatser har ökat markant, och även att säkra hemtagning till kommunerna efter sjukhusvistelse.

Koncentrera vård för bättre kvalitet och ökad tillgänglighet

Omställningsområdet har fokuserats till att genomföra beslutade förändringar. Av de 68 projekt som beslutades 2018 så kvarstår 15. Samtidigt som uppdraget har löpt på snabbare än ursprunglig plan så är risken överhängande för förseningar på grund av covid-19. Samtliga sjukhus har bidragit aktivt till genomförandet av sällanvården.

Det regionala traumacentrumet (RTC) på Sahlgrenska Universitetssjukhuset (SU) är väl etablerat och patienter tas mot enligt beslutad struktur. Under 2020 fortlöper struktur-

arbeten kopplat till ledningssystemet för att skapa ett robust system över tid. Trauma-ansvariga från alla utbudspunkter deltar i en drift- och utvecklingsgrupp som ansvarar för att gemensamt utveckla och höja nivån traumavården.

En utvärdering över närakuterna har gjorts. Den visade på mycket goda resultat för närakuten på Sahlgrenska Universitetssjukhuset - Östra sjukhuset. Den visade vidare att tillgång till röntgen i Skene inte var nödvändig, att öppettiderna i Tanumshede är i överkant och att det för närakuten i Lidköping var för tidigt att dra slutsatser kring upplägget. Hälso- och sjukvårdsstyrelsen (HSS) ska under 2020 återkomma med inriktning till utvecklingen.

Covid-19 har visat på vikten av att kunna förstärka intensivvården snabbare och mer effektivt. Detta är helt i linje med den omvärldsbevakning som sker inom området distansmonitorering mellan vårdinrättningar. Omvärldsbevakningen fortsätter när det blir möjligt att resa till de länder som lyckats med detta.

Öka användandet av digitala vårdtjänster

Koncernkontorets ansvar är att säkerställa ett standardiserat införande av de sex prioriterade e-tjänsterna samt stödja och samordna arbetet. Arbetet organiseras och genomförs inom förvaltningarna. Alla berörda förvaltningar har utsett övergripande ansvariga samt ansvariga för respektive e-tjänst.

Under första kvartalet dominerar utfallet av aktiviteter relaterade till covid-19. I vissa fall har användningen ökat och i andra har införanden stannat av till följd av att verksamheten tvingats ändra fokus.

Digitala vårdmöten

Mitt vårdmöte infördes under 2019 och fortsätter 2020 och framåt. Skype-möten vid samordnad vårdplanering är i dag i princip fullt genomfört. Det genomförs stödplanering mellan akutmottagningar och kommunal vård och omsorg för digital bedömning av huruvida det exempelvis finns behov av inläggning inför helger. På så sätt undviks onödiga patienttransporter.

Användandet av digitala vårdmöten har skjutit i höjden under inledningen av 2020, inte minst för att patienter av smittspridningsskäl inte ska besöka vårdinrättningar när den medicinska situationen inte kräver det.

Under 2019 gjordes totalt cirka 44 800 digitala vårdbesök. Under första kvartalet 2020 genomfördes cirka 22 600 besök vilket kan jämföras med samma period 2019 då cirka 8 000 digitala vårdbesök gjordes. Ökningen domineras av digitala besök inom primärvården där Närhälsan står för 80 procent av ökningen. Betydande procentuella ökning har även ägt rum i övriga verksamheter och utvecklingen fortsätter.

Stöd och behandling via internet

Antalet stödprogram via internet ökar stadigt och i dag finns cirka 30 program tillgängliga. Stödprogram används både inom sjukhusvård och primärvård. Antal startade instanser av stödprogram (antal gånger en patient fått ta del av ett stödprogram) är nu ackumulerat uppe i drygt 7 000 fördelat över 87 organisatoriska enheter.

Motsvarande siffror för behandlingsprogram, inklusive internetbaserad kognitiv beteendeterapi (IKBT), är att antal startade instanser ackumulerat uppgår till nästan 3 200 på 147 organisatoriska enheter.

Covid-19 har påverkat användningen av vissa stödprogram, i första hand frågeformulär för psykisk ohälsa, vilket underlättar bedömningar på distans. Även utbyte av stödprogram mellan regioner har ökat.

1177 Vårdguidens e-tjänster

Insatser inom sjukhusförvaltningarna för att öka antalet anslutna verksamheter och mottagningar samt att få fler att uppfylla basutbudet om åtta tjänster fortsätter under 2020. Utveckling av mål och därtill kopplad uppföljning pågår.

Inom Habilitering & Hälsa och Närhälsan är alla berörda verksamheter anslutna och finns tillgängliga i 1177 Vårdguidens e-tjänster.

Egenmonitorering

Egenmonitorering innebär att en patient ska kunna skicka in överenskomna mätvärden till vårdgivaren i stället för att besöka en mottagning eller vara inlagd på sjukhus. Ett regionalt pilotprojekt har startat. Projektet har kunnat fortsätta under pandemin trots stort beroende av vårdpersonal i arbetet.

Införande av egenmonitorering har kommit olika långt på olika förvaltningar. Pågående lösningar är till exempel för patienter med pacemaker, IBD Home för patienter med kronisk inflammation i tarmsystemet och för patienter med lungsjukdomen KOL.

Webbtidbokning

Webbtidbokning är möjligt inom Närhälsan, där arbete pågår med införande. Även folktandvården och habiliteringsverksamheter är anslutna. Innan införande på sjukhusen krävs förändringar i det patientadministrativa systemet Elvis. En ny version av Elvis som möjliggör av- och ombokning av besök på webben införs under 2020. Covid-19 har medfört att SU valt att senarelägga utbildningen i Elvis och därmed införandet av webbtidbokning.

Det tekniska införandet kan fortgå hos övriga, men därefter följer en omfattande verksamhetsutveckling vars genomförande kan komma att påverkas av covid-19.

Vårdexpressen

Vårdexpressen är ett stöd inför mottagningsbesök och ett beslutsstöd för vårdgivare. Stödet är tänkt att införas inom Närhälsan. I nuläget är pilotprojekten pausade på grund av oklarheter i upphandlingen.

Fokusera på kvalitetsdriven verksamhetsutveckling

Arbetet inom kvalitetsdriven verksamhetsutveckling har under början av året fortlöpt enligt plan. På grund av covid-19 har dock flertalet planerade utvecklingsaktiviteter pausats på grund av omprioriteringar. Detta kommer försena genomförandet under året.

Kunskapsstyrningsorganisation

Vårens planerade uppstarter av regionala processteam flyttas fram till hösten 2020. Förskjutningen av införande av tio vårdförlopp är överenskommet med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Socialdepartementet. I dagsläget saknas information om en förnyad plan.

De programområden, arbetsgrupper och samverkansgrupper som etablerats inom systemet för kunskapsstyrning nyttjas och fungerar väl i samband med covid-19 inom relevanta områden.

Utbildningsstrategi

Genomförandet av utbildningsplanen i kvalitetsdriven verksamhetsutveckling har påbörjats under året. Första omgången med utbildning av verksamhetschefer och första linjens chefer har genomförts och utvärderats mycket positivt. Det fortsatta genomförandet under våren har skjutits upp och planeras till hösten.

Personcentrerat arbetssätt

Arbetet med att utveckla metoder för personcentrering i hela vårdkedjan har fortsatt under inledningen av året men även här påverkas tempot för de aktiviteter som engagerar vårdpersonal.

Patientmedverkan

Uppdraget om patientmedverkan har slutförts och slutrapport ska redovisas för omställnings- och samordningsberedningen i maj. Arbetet med säkrat engagemang från patienter i utvecklingsansatser fortsätter men nu med stöd från ordinarie styrfunktion.

Primärvårdskvalitet

Med en 95-procentig anslutningsgrad för vårdcentraler och 76-procentig anslutning för rehabiliteringsverksamheter inom vårdvalet fortsätter arbetet mot målet om en 100-procentig anslutningsgrad och fokus på en ökad användning. Även här påverkas tempot av covid-19.

2.4.2.2 Framtidens vårdinformationsmiljö

Framtidens vårdinformationsmiljö (FVM) är den mest omfattande digitaliseringsstrategin för VGR:s hälso- och sjukvård, och syftet är att skapa en modern vårdinformationsmiljö som gör det enklare för samtliga aktörer inom hälso- och sjukvård att samverka.

Under 2020 ska Millennium designas och anpassas efter vårdens behov. Hälso- och sjukvårdsförvaltningarna i VGR och privata vårdgivare med avtal med VGR utser de medarbetare som deltar i arbetet.

I mars genomfördes en två-veckors introduktion av så kallad Framtidsanalys med närmare 300 medarbetare från hälso- och sjukvården. Detta var uppstarten av designfasen som kommer pågå fram till december 2020.

Kommunerna inom Västra Götaland kommer under april 2020 fatta sina slutgiltiga beslut om att avropa de valda optionerna.

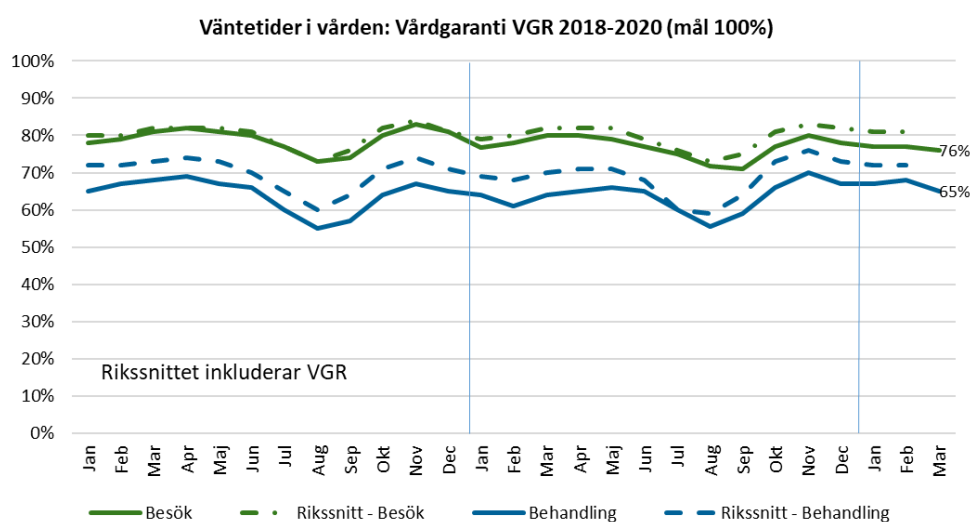
2.4.3 Invånarnas tillgänglighet till vård

2.4.3.1 Specialiserad vård

Under januari och februari uppnådde sjukhusen beställningen för förstabesök och producerade över beställningen för behandling. Antal väntande över 90 dagar till förstabesök var trots det i princip oförändrat mellan januari och februari. Antal väntande över 90 dagar till behandling minskade under samma period men är långt ifrån vårdgarantins krav på 100 procent. Under mars har covid-19 förändrat situationen då stora delar av den planerade vården har ställts in och akut- och intensivvård prioriterats.

Antalet väntande över 90 dagar till förstabesök (inklusive psykiatrisk vård) var drygt 1 700 fler i mars 2020 jämfört med mars 2019. Andelen patienter som väntat högst 90 dagar på förstabesök var 76 procent, att jämföra med mars 2019 då nivån var 81 procent. För behandling har antalet väntande över 90 dagar minskat med 1 200 jämfört med mars 2019. Andelen patienter som väntat högst 90 dagar på behandling var i mars 65 procent att jämföra med i mars 2019 då nivån var 64 procent.

Figur 1 Måluppfyllelse vårdgaranti första besök respektive behandling 2018–2020

När det gäller tillgängligheten till psykiatrisk vård specifikt är andelen väntande över 30 dagar till första besök inom barn- och ungdomspsykiatri 47 procent att jämföra med 51 procent i mars 2019. Antalet väntande över 30 dagar har dock minskat något. För vuxenpsykiatri har antalet väntande över 90 dagar ökat jämfört med mars 2019. Andelen patienter som väntat högst 90 dagar på förstabesök var 81 procent, att jämföra med mars 2019, 84 procent.

För att lättare kunna avlasta sjukhusen med den planerade vården pågår arbete tillsammans med de privata vårdgivare som VGR har upphandlade avtal med. Mottagningsverksamheten för den planerad vården är just nu högt prioriterad för att undvika den risk det innebär att patienter får vänta länge på en bedömning.

Antal totalt väntande över 90 dagar ökar och särskilt stor är ökningen för gruppen patientvald väntan och medicinsk orsakad väntan. Det är i dagsläget svårt att förutsäga hur stora konsekvenserna kommer att bli för den planerade vården på grund av covid-19.

Som en konsekvens av covid-19 avskaffas tillfälligt kravet på prestation för att få ersättning från den statliga kömiljarden under 2020. Ersättning kommer istället att betalas ut till regionerna baserat på befolkningsmängd.

2.4.3.2 Akutmottagning och akuta flöden

Målet är att 90 procent av alla patienter som tas emot på akutmottagningarna ska ha en total vistelsetid på akuten på maximalt fyra timmar. Det senaste halvåret har medelvärdet legat konstant runt 64 procent. I mars ökade andelen till 69 procent i VGR, vilket återspeglar ett betydligt lägre inflöde av patienter till följd av covid-19. Drottning Silvias Barn- och ungdomssjukhus och Sahlgrenska Universitetssjukhuset - Östra sjukhuset har bäst måluppfyllelse.

Vid samtliga sjukhus inom VGR bedöms tillgången till tillgängliga vårdplatser påverka tid till avdelning, vilket i sin tur bidrar till den totala vistelsetiden på akutmottagningarna. Under mars månad har man sett en bättre tillgång till slutenvårdsplatser, och tid till avdelning har minskat från 77 minuter i mars 2019 till 67 minuter mars 2020. Även andra ledtider så som målet att 55 procent av patienterna ska få träffa en läkare inom 60 minuter har förbättrats. Andelen, som de senaste åren legat runt 40 procent, var i mars 2020 på 51 procent. Andelen patienter som kommer åter till akutmottagningen inom 72 timmar är oförändrat runt knappt 5 procent.

Utbildningen och inväxlingen av läkare i akutsjukvård fortgår vid alla förvaltningar, och per februari 2020 har VGR 95 ST-läkare och 15 specialister, det vill säga totalt 110 akutläkare. Arbetet med utbyte mot andra jourlinjer på akutmottagningarna är påbörjat på fler än hälften av förvaltningarna.

Utvecklingsarbetet pågår på samtliga akutmottagningar och Koncernkontoret har tät kontakt med alla lokala ledningsgrupper. Platsbesök med lokal ledningsgrupp, förvaltningsdirektör, förhandlingsansvarig samt hälso- och sjukvårdsdirektör kommer att genomföras även under 2020 men kan komma att flyttas fram till följd covid-19. Triangelrevision, där tre tvärprofessionella team omväxlande utvärderar varandra, kommer fortgå 2020 och 2021.

Ett breddinförande av analysverktyg har nu presenterats för att ge förvaltningarna bättre tillgång till realtidsdata. En utveckling av nya digitala lösningar diskuteras fortlöpande och spridningen av RPA (*robotic process automation*) från Södra Älvsborgs Sjukhus (SÄS) till andra akutmottagningar i VGR beräknas påbörjas sista kvartalet 2020.

2.4.3.3 Primärvård

Från januari 2020 har VGR börjat redovisa resultat enligt den förstärkta vårdgarantin. Det gäller tillgängligheten till en medicinsk bedömning inom tre dagar. Resultaten redovisas mot slutet av efterföljande månad. För februari månad redovisade VGR en tillgänglighet till bedömning på 93 procent mot rikets 79 procent. Det finns en stor variation i registrering mellan yrkesgrupper och mottagningar inom VGR. Koncernkontoret hade i början av året dialog med vårdgivare om redovisad tillgänglighet, och om utveckling av kvalitet i registrering. När det gäller vårdgarantin som reglerar kontakt med primärvården samma dag mäts detta än så länge manuellt och följs upp två gånger per år. Årets första mätning planeras till maj månad.

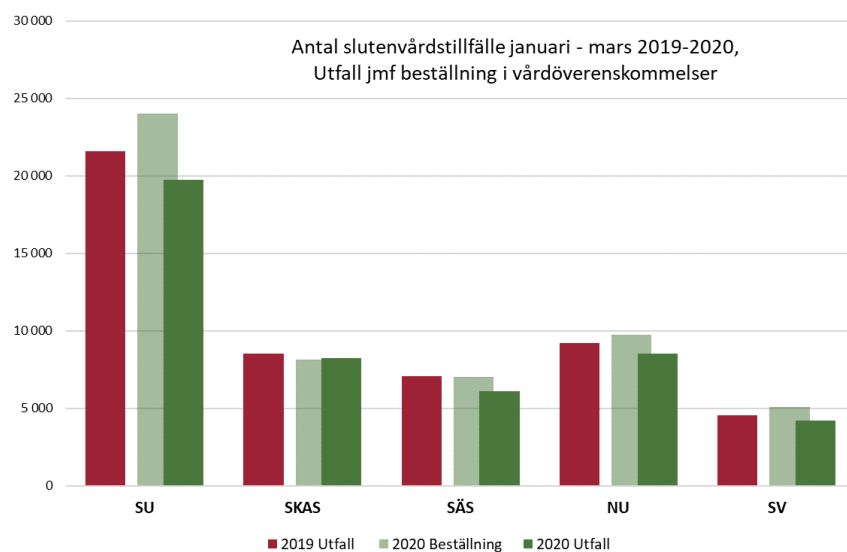
2.4.4 Produktion och konsumtion av hälso- och sjukvård

Produktion är den vård som utförs hos en av VGR:s vårdgivare oavsett var patienten är folkbokförd medan konsumtion är den vård som VGR:s invånare söker hos en vårdgivare oavsett var vårdgivaren bedriver sin verksamhet rent geografiskt.

2.4.4.1 Produktion

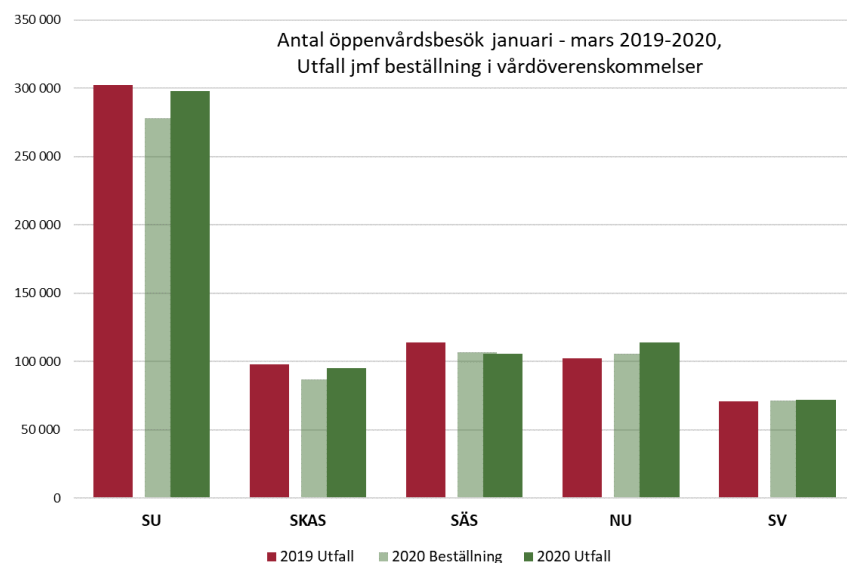
Sammantaget för VGR visar den lägre produktionen av slutenvårdstillfällena och den högre produktionen av öppenvårdsbesök att en fortsatt växling sker mellan vårdnivåer.

Figur 2 Antal slutenvårdstillfällen januari till mars

Vad gäller beställda slutenvårdstillfällen i relation till producerade slutenvårdstillfällen ligger samtliga förvaltningar, undantaget Skaraborgs Sjukhus (SkaS), under den beställda nivån för perioden januari till mars 2020. Det är än så länge för tidigt att säga hur stor andel av underproduktionen som är en konsekvens av covid-19. Jämfört med föregående år har produktionen på samtliga förvaltningar varit lägre.

Figur 3 Antal öppenvårdsbesök januari till mars

Sahlgrenska Universitetssjukhuset (SU), SkaS och NU-sjukvården har producerat mer öppenvård än sin beställning under perioden januari till mars 2020. Jämfört med produktionen under motsvarande period föregående år har NU-sjukvården och Sjukhusen i väster (SV) producerat något mer under första kvartalet i år. Det är i dagsläget svårt att dra slutsatser kring hur mycket av eventuella volymförändringar som härrör från covid-19, men det går att konstatera att många verksamheter har ett förändrat arbetssätt genom att erbjuda e-tjänster i allt större utsträckning.

2.4.4.2 Konsumtion

Den totala folkmängden inom VGR har under de senaste tre åren ökat med drygt en procent per år, vilket ska beaktas vid analys av konsumtionsutvecklingstakten.

Statistik över den vård som konsumeras utomregionalt avseende mars månad är inte till fullo inrapporterad, varför dessa värden har uppskattats utifrån tidigare historik.

Tabell 1 Konsumtion av vård

	Jan-mar 2018	Jan-mar 2019	Jan-mar 2020	Förändring % 2020-2019
Vårdtillfällen somatik	52 153	52 019	47 716	-8,3%
- varav utomregionalt	2 417	2 265	2 014	-11,1%
Vårdtillfällen psykiatri	4 101	3 823	3 531	-7,6%
- varav utomregionalt	208	200	177	-11,5%
Öppenvårdsbesök somatik	820 942	818 990	724 753	-11,5%
- varav utomregionalt	29 879	30 672	26 374	-14,0%
Öppenvårdsbesök psykiatri	192 503	198 214	173 696	-12,4%
- varav utomregionalt	3 664	5 050	4 206	-16,7%

Inom samtliga vårdformer har konsumtionen gått ner under januari till mars 2020 jämfört med motsvarande period föregående år. Resursbrist, omprioritering och fysisk distansering kopplat till covid-19 är delförklaringar till nedgången i vårdkonsumtion.

2.5 Serviceverksamheter

2.5.1 Regionsservice

Som en följd av covid-19 har Regionsservice fokuserat på att säkerställa leveranserna till vården samtidigt som en god och säker arbetsmiljö bibehålls på arbetsplatserna. Förebyggande åtgärder har vidtagits på Sisjödepån, i samarbete med Smittskydd och Koncerninköp, för att säkra kundernas behov av skyddsutrustning. Personal som normalt arbetar inom till exempel gemensam service och konferensverksamhet har flyttats över till att bemanna dörrvaktposter på sjukhusen. Regionsservice reserverar under perioden sina fordon till Närhälsan.

Den korta frånvaron har ökat till följd av covid-19. Medarbetarna följer Folkhälsomyndighetens riktlinjer gällande att stanna hemma om man har symptom och vara symptomfri innan man går tillbaka på jobbet.

2.5.2 Fastighetsverksamhet

Västfastigheter arbetar för att skapa så goda förutsättningar som möjligt för sjukvården och har bildat en särskild ledningsgrupp för covid-19. Förvaltningen ingår också i VGR:s samordningsgrupp för hantering av frågor som rör pandemin. På uppdrag av sjukvården arbetar Västfastigheter bland annat med att sätta upp tillfälliga provtagningsenheter på VGR:s sjukhus. Sjukhusen har även framfört att de önskar minimera antalet bygg- och underhållsåtgärder i fastigheterna.

Flera av sjukhusen stänger/låser entréer för att få kontroll över personer som besöker sjukhusen. Detta leder i sin tur till att Västfastigheters externa hyresgäster förlorar sina kundunderlag och därmed får svårt att betala sina hyror. Även hyresgäster på Resecentrum har problem med att betala sina hyror. Västfastigheter har därför erbjudit anstånd med betalning av hyra för kvartal två 2020.

2.6 Regiongemensamt arbete

2.6.1 Koncernens samordning covid-19

Under perioden upprättades en särskild organisation för att förbereda för höjd beredskap med anledning av covid-19. Hälso- och sjukvårdsdirektören fick uppdraget att fatta beslut om hantering och ett antal arbetsgrupper med regionala samordningsuppdrag upprättades med för att öka hälso- och sjukvårdens kapacitet med fokus på materialförsörjning, personalplanering, intensivvårdsverksamhet med mera.

I mars gjorde hälso- och sjukvårdsdirektören bedömningen att VGR behövde aktivera stabsläge och då påbörjades riggning av stabsorganisationen som fortsätter arbeta för att hantera den stora påverkan på VGR:s verksamheter som covid-19 innebär.

3 MEDARBETARE

3.1 Konsekvenser av covid-19

Hälso- och sjukvårdens förvaltningarna har ställt om sitt arbete oerhört snabbt med fokus på att successivt öka kapaciteten för att kunna vårda patienter med covid-19 och samtidigt säkra den akuta vården. I detta arbete är personalförsörjning väsentligt. Utgångspunkten för personalförsörjning är att varje förvaltning styr, omfördelar och vidtar nödvändiga åtgärder för att lösa situationen inom ramarna för sin egen organisation. Den största utmaningen är personalförsörjning på intensivvårdsavdelning för samtliga yrkeskategorier och det är ett ansträngt personalläge på vissa förvaltningar.

I arbetet med att på kort och lång sikt säkra bemanning har en regionövergripande grupp bildats för att kunna identifiera samband och koordinera ett regiongemensamt arbete. Samtliga förvaltningar och bolag deltar. Arbetet ger även en möjlighet till regional översikt för att vid behov samordna specifika insatser.

Olika kompetenshöjande utbildningsinsatser görs i omställningen så att undersköterskor, sjuksköterskor och läkare ska kunna omhänderta patienter inom intensivvårdsavdelning och på covid-19-avdelningar. Utbildningsinsatserna görs internt på sjukhusen bland annat via simulatorcentra men också i samverkan med närliggande lärosäten. Det görs tillfälliga

förflyttningar av medarbetare mellan förvaltningar för att på bästa sätt nyttja medarbetarens samlade kompetens inom regionen.

Förvaltningar ser över alla möjligheter att anpassa arbetstidsförläggning så att det bidrar till verksamhetens uthållighet och den långvarig förmåga att hantera situationen. Semesterplanering pågår inom samtliga förvaltningar men bemanningsläget kring covid-19 innebär att situationen blir mer komplicerad.

För samordning av externa resurser har bland annat en webbsida på vregion.se skapats för att vara en väg in för externa företag, organisationer, frivilliga och studenter som erbjuder personal till VGR.

Som redovisas, under rubriken *Sjukfrånvaro*, har sjukfrånvaron bland egen personal för perioden januari–mars ökat från 7,2 procent 2019 till 7,9 procent. Detta antas ha en tydlig koppling till covid-19. Förutom månatliga sjukfrånvarouppgifter har möjligheten att följa registrerad sjukfrånvaro på daglig bas tagits fram. Dessa uppgifter är något osäkra då de inte är fastställda och det även finns en viss fördröjning av registrering. Dock kan man av uppgifterna utläsa att registrerad sjukfrånvaro var som högst i mitten av mars för att sedan successivt gå nedåt.

Det är viktigt att säkerställa förutsättningarna för en god vård och omsorg men också för en trygg arbetsmiljö. Hälsan och arbetslivet har utökat kontaktytor och insatser till chefer, medarbetare och grupper såsom utökad tillgänglighet genom stödlinje, förstärkt möjlighet till handledning och coachning vid förändringar som kan ge nya arbetsplatser och nya medarbetare.

Avtalsrörelsen 2020 har skjutits upp för att underlätta arbetet med covid-19. Parterna inom kommun- och regionsektorn enades den 23 mars om att skjuta upp förhandlingarna om nya avtal till efter sommaren och förlänga gällande avtal till den 31 oktober 2020.

3.2 Sveriges bästa offentliga arbetsgivare

Att bli Sveriges bästa offentliga arbetsgivare är en av VGR:s tre långsiktiga strategier. De två andra strategierna, Omställningen av hälso- och sjukvården och Framtidens vårdinformationsmiljö redovisas i kapitlet *Hälso- och sjukvård* ovan.

Den största planerade mässan för året, Framtidsmässan i Göteborg, ställdes in av arrangören på grund av covid-19, i övrigt kunde alla andra rekryteringsmässor genomföras som planerat.

Nio VGR-gemensamma rekryteringsmässor har genomförts på högskolor och universitet i Göteborg, Borås, Örebro, Karlstad, Trollhättan, Skövde, Jönköping och Linköping. Samtliga sjukhusförvaltningar, Närhälsan och Regionhälsan deltog i dessa mässor med personal. VGR får fortsatt stort genomslag och många intresseanmälningar och vi bedömer att det är viktigt att fortsätta med denna form av regiongemensamma arbetsgivaraktiviteter.

Utöver ovanstående mässor har VGR för första gången medverkat på ytterligare tre rekryteringsmässor inriktade på teknikyrken vilket är en helt ny arena för VGR och där VGR är okända som arbetsgivare. VGR-IT, Västfastigheter, Regionservice och delar av

sjukhusförvaltningarna deltog genom HR- och yrkesrepresentanter. Resultatet blev ett stort antal intresseanmälningar och bedömningen är att VGR även framöver bör fortsätta arbetet mot denna målgrupp.

För att stärka kommunikation kring VGR som arbetsgivare har förvaltningarna gemensamt tagit fram en budskapsmatris med huvudbudskap för olika målgrupper. Kommunikationsverktyget testas just nu.

Ett omfattande arbete pågår för att synka arbetsgivarvarumärket med det pågående varumärkesarbetet så att dessa sammantaget harmonierar.

Sedan covid-19 bröt ut har arbetet saktats in för att ge sjukvårdsförvaltningarna förutsättningar att fokusera.

Arbetet med insatsområden kopplade till Regiongemensam kompetensförsörjningsplan pågår löpande.

3.3 Personalvolym och struktur

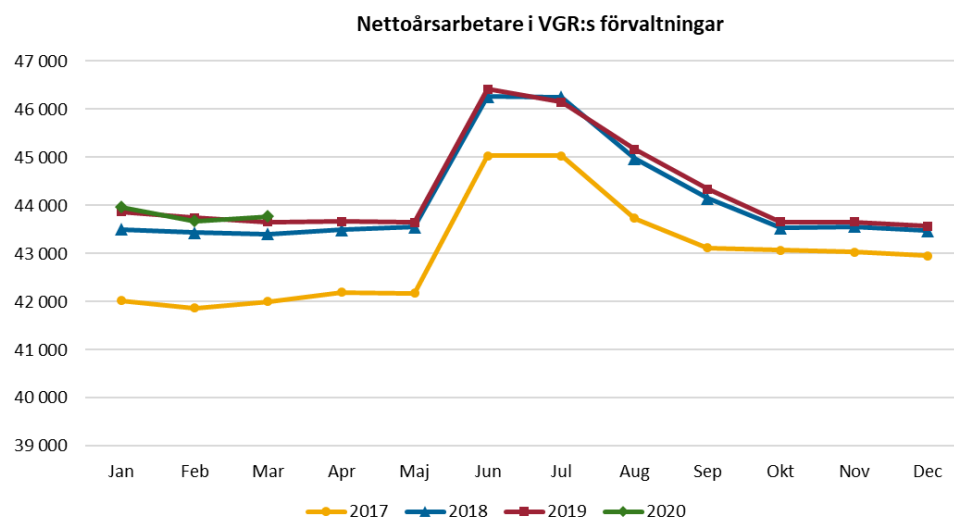
3.3.1 Personalvolym

I mars var antal anställda i VGR:s förvaltningar 54 144, vilket var i princip oförändrat jämfört med mars föregående år. Antal tillsvidareanställda och timavlönade har ökat medan antal visstidsanställda minskat i motsvarande omfattning. Andelen heltidsanställda fortsätter att öka och var bland tillsvidareanställda 89 procent, varav kvinnor 87 procent och män 95 procent. Andelen män var i mars 21 procent.

3.3.2 Personalstruktur

Mellan mars 2019 och mars 2020 ökade antalet nettoårsarbetare i VGR:s förvaltningar med cirka 100. I februari sågs en minskning jämfört med januari, en minskning som i mars ersatts av en ökning, troligtvis som en följd av covid-19.

Figur 4 Nettoårsarbetare i VGR: förvaltningar

Inom hälso- och sjukvård är det främst Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Närhälsan och Regionhälsan som ökat medan NU-sjukvården, Södra Älvsborgs Sjukhus och Skaraborgs Sjukhus har minskat. Regional utveckling var oförändrad med minskningar inom folkhögskolor och Förvaltningen för kulturutveckling medan Naturbruk ökat. Inom serviceverksamheter minskade Regionservice medan Västfastigheter ökade. Ökningen inom regiongemensamt avser projektmedarbetare inom FVM som nu går in i en ny fas.

Tabell 2 Nettoårsarbetare per verksamhetsområde

	Mars 2020	Mars 2019	Diff	Diff %
Hälso- och sjukvård	37 740	37 587	153	0,4
Regional utveckling	795	795	0	0
Serviceverksamheter	3 538	3 622	-84	-2,3
Regiongemensamt	1 700	1 666	34	2,1
Totalt förvaltningar	43 773	43 670	103	0,2

Västra Götalandsregionens förvaltningar

Nettoårsarbetarförändringen per personalgrupp jämfört med mars 2019 framgår av tabellen nedan.

Tabell 3 Nettoårsarbetare per personalgrupp per mars 2020

	Antal	Andel		Förändring	
		män	totalt	Antal	%
Sjuksköterskor, barnmorskor	10 996	13,4	25,1	82	0,8
Undersköterskor m.fl.	6 793	14,5	15,5	-72	-1,0
Läkare	5 550	48,6	12,7	65	1,2
Tandläkare	770	31,6	1,8	14	1,9
Tandsköterskor, -hygienister m.fl.	1 675	1,5	3,8	-3	-0,2
Medicinska sekreterare m.fl.	2 858	2,1	6,5	38	1,3
Rehabilitering och förebyggande	3 860	16,1	8,8	49	1,3
Sjukhustekniker/labpersonal	1 923	31,8	4,4	49	2,6
Utbildning, kultur och fritid	605	29,9	1,4	-18	-2,9
Teknik, hantverkare	1 387	77,4	3,2	35	2,6
Kök, städ, tvätt	1 531	26,8	3,5	-149	-8,9
Administration	5 825	25,4	13,3	12	0,2
Totalt	43 773	22,5	100,0	103	0,2

Västra Götalandsregionens förvaltningar

Mål för antalet nettoårsarbetare per akutsjukhus

Som en del i åtgärderna för att bromsa kostnadsutvecklingen för att nå en verksamhet och ekonomi i balans har sjukhusen tagit fram bemanningstal avseende antal nettoårsarbetare. Södra Älvsborgs Sjukhus nådde under 2019 sitt måltal medan NU-sjukvården, Skaraborgs Sjukhus och Sjukhusen i väster rörde sig mot respektive mål. I början av 2020 sågs en fortsatt minskning hos flera av sjukhusen, en utveckling som brutits i mars, sannolikt som en effekt av covid-19. Troligtvis kommer antal nettoårsarbetare för sjukhusen fortsätta öka en tid till följd av covid-19, vilket innebär att det inom närtid kommer att bli svårt för sjukhusen att nå sina måltal.

Tabell 4 Måltal för nettoårsarbetare per sjukhus

	Mar 2018	Mar 2019	Mar 2020	Måltal netto- årsarbetare	Diff mot måltal Antal	%
Sahlgrenska Universitetssjukhuset	14 664	14 434	14 744	14 213	531	3,7
NU-sjukvården	4 582	4 443	4 295	4 175	120	2,9
Södra Älvsborgs Sjukhus	3 531	3 619	3 496	3 375	121	3,6
Skaraborgs Sjukhus	3 823	3 809	3 767	3 670	97	2,7
Sjukhusen i väster	2 481	2 482	2 431	2 300	131	5,7
Totalt	29 080	28 787	28 733	27 733	1 000	3,6

3.4 Hälsa och arbetsmiljö

3.4.1 Sjukfrånvaron

Den ackumulerade sjukfrånvaron för perioden januari–mars ökade från 7,2 procent 2019 till 7,9 procent i år. Ökningen ses hos både män och kvinnor och antas ha en tydlig koppling till covid-19. Ökning har skett inom samtliga åldersintervall, den största ökningen ses hos gruppen 29 år och yngre. Den korta sjukfrånvaron på 1–14 dagar ökar, medan det ses en minskning både för män och kvinnor inom den långa sjukfrånvaron över 60 dagar.

3.5 Lön

3.5.1 Målbild lönestruktur

Då löneavtalen gäller från april respektive maj kan den årliga effekten utläsas först efter kvartal ett varje år.

VGR har en gemensam lönepolitik och målbild för lönestrukturen. Strukturen anger en inriktning för hur VGR vill att lönerna ska styras för olika yrken inom organisationen på några års sikt. Lönestrukturen bygger på en värdering av de krav som ställs på arbetet och är grupperad utifrån likvärdiga befattningar tillika befattningsgrupper.

Nivåerna för de olika befattningsgrupperna i lönestrukturen har tagits fram utifrån en bedömning av den ekonomiska utvecklingen i samhället från Konjunkturinstitutet och SKR, budget, dagens löneläge och de olika avtalens konstruktion. Värt att poängtera är dock att lönestrukturen är just en struktur och inget nytt tariffsystem. Lönen är individuell och sätts av närmaste chef.

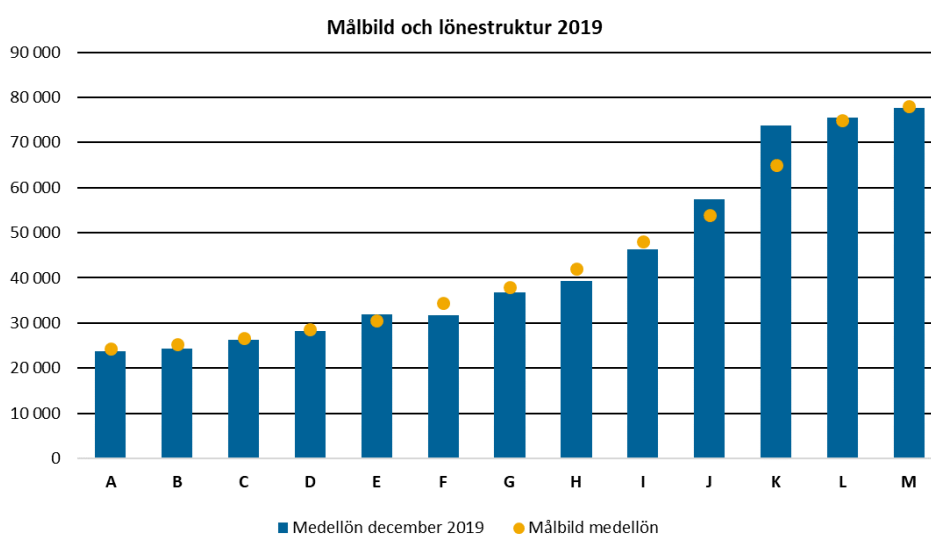
För att följa arbetet med måluppfyllelsen använder VGR styrstal som mäter hur långt samtliga yrkesgrupper har kvar till målbilden för lönestrukturen. Nuvarande målbild gäller 2019–2021 och 2019 års löneöversyn var den första av 3 löneöversyner för att uppnå den reviderade målbilden. Måluppfyllelsen mot målbilden på övergripande nivå för hela VGR är 94,8 procent efter löneöversyn 2019. Det är de prioriterade yrkesgrupper

som har längst kvar till målbilden inom respektive befattningsgrupp, trots att tidigare satsningar skulle kvarstå och arbetet för jämställda löner fortgå.

Satsningen på de prioriterade yrkesgrupperna – kvinnodominerade yrkesgrupper med medellång högskoleutbildning – i 2019 års löneöversyn har gett en något högre löneutveckling, 2,8 procent, än för övriga yrkesgrupper, 2,3 procent. Målsättningen är att löneutvecklingen för de prioriterade yrkesgrupperna ska öka mer än för övriga yrkesgrupper och trots en högre procentuell höjning behöver satsningarna på jämställda löner fortsätta.

Lönestrukturen består av två delar, dels hur lönenivåer och relationer ser ut idag – den så kallade faktiska lönestrukturen (blå staplar), dels hur arbetsgivaren vill att lönestrukturen ska förändras 2019–2021 – den så kallade målbilden för lönestrukturen (orange punkt).

Figur 5 Målbild och lönestruktur 2019–2021

3.5.2 Löneutveckling identiska individer

Medellöneutvecklingen för gruppen anställda med oförändrad anställning beror i huvudsak på löneökningarna i samband med löneöversynen, men påverkas även av andra löneförändringar såsom vidareutbildning och andra förändringar som skett inom anställningen.

Medellöneutvecklingen för gruppen anställda som bytt anställning inom VGR påverkas av att flertalet har bytt anställning till mer kvalificerade arbetsuppgifter och därmed hamnar på en högre lönenivå. Den negativa medellöneutvecklingen för gruppen anställda som börjat eller slutat förklaras främst med att de som börjat vanligtvis har kortare erfarenhet än de som slutat och därmed hamnar på en lägre lönenivå.

Tabell 5 Medellöneutveckling mars 2019/2020

	Procent	Antal individer
För anställda med oförändrad anställning (identiska)	3,0%	41 402
För anställda som bytt anställning inom VGR	10,1%	3 541
För anställda som börjat eller slutat i VGR	-7,6%	9 389

Västra Götalandsregionens förvaltningar

4 EKONOMI

4.1 Resultat

Resultatet för VGR per mars är -1 051 miljoner kronor, vilket är en försämring med 1 050 miljoner kronor mot budget. Den tydligast påverkan på resultatet har den stora börsnedgången under perioden, vilken orsakades av att västvärlden under mars stängdes ner på grund av covid-19. Detta innebar för VGR:s del att en stor del av aktieinnehavet sålts av i enlighet med finanspolicyn. Värdenedgången på det sålda innehavet och kvarvarande innehavet har påverkat resultatet negativt med 715 miljoner kronor. I perioden har även minskade biljettintäkter från kollektivtrafiken och ökade kostnader för uttag av receptläkemedel påverkat resultatet med 270 miljoner kronor. Personalkostnaderna har en positiv avvikelse beroende på en omvärdering av pensionsåtagandet i perioden.

4.1.1 Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter visar på en negativ avvikelse mot budget med 370 miljoner kronor. Den främsta orsaken till de lägre intäkterna hänförs till covid-19 – så som lägre patientavgifter och tydligt minskade biljettintäkter, men även lägre försäljning av varor och tjänster.

Tabell 6 Verksamhetens intäkter

Intäkter Mnkr	Ack utfall	Ack budget	Avvikelse		Budget 2020
	2020	2020	Belopp	%	
Patientavgifter	350	385	-35	-9,0%	1 442
Såld vård	468	495	-27	-5,5%	1 944
Försäljning av varor och tjänster	325	410	-85	-20,7%	1 679
Specialdestinerade statsbidrag	701	744	-43	-5,8%	2 977
Biljettintäkter	859	964	-104	-10,8%	3 701
Övriga bidrag och intäkter	651	727	-77	-10,5%	2 652
SUMMA Verksamhetens intäkter	3 354	3 725	-370	-9,9%	14 394

Såld vård

Enligt riksavtalet har alla regioner rätt att debitera hemregionen om invånare söker vård i andra regioner. Denna och annan såld vård har genererat intäkter på 468 miljoner kronor, vilket är i nivå med föregående år. Den största delen av intäkterna (70 procent), står Sahlgrenska Universitetssjukhuset för, då de har specifika avtal med andra regioner samt ett rikssjukvårdsuppdrag.

Folktandvården, som står för knappt 20 procent av den sålda vården, är mycket beroende av intäkter från såld tandvård och har drabbats hårt av covid-19 med uteblivna besök och därmed förlorade intäkter. Jämfört med budget är intäkterna för Folktandvården 10 miljoner kronor lägre, varav det mesta i mars. Efter tre månader är det för tidigt att se vilka effekter på helår som covid-19 ger.

Biljettintäkter

Resandet med Västtrafik utvecklades enligt plan under årets två första månader men i slutet av mars sågs en kraftig minskning av resandet föranlett av covid-19. Då sjönk resandet till cirka 50 procent. Minskningen i försäljning var omedelbar för enkelbiljetter och kontoladdning medan periodbiljetterna påverkas mer successivt då kunder låter bli att

förnya periodbiljetter i takt med att de löper ut. Västtrafik följer försäljningen veckovis och har konstaterat en minskning med 60 procent under de sista veckorna. Västtrafiks biljettintäkter avviker negativt mot budget med 90 miljoner kronor.

Även Göteborgsoperan och Göteborgs Symfoniker har drabbats av uteblivna biljettintäkter då alla föreställningar ställts in.

Vid ett antagande om att påverkan från covid-19 kommer att fortgå över hela sommarperioden befaras en negativ avvikelse bara för biljettintäkter i kollektivtrafiken mot budget på cirka 800 miljoner kronor.

Specialdestinerade statsbidrag

Intäkterna från specialdestinerade statsbidrag understiger budgeten för perioden med 43 miljoner kronor. Det är framför allt statsbidragen för God och nära vård (-10,2 miljoner kronor), psykisk hälsa (-7,7 miljoner kronor), ersättning för asyl (-6,3 miljoner kronor), sjuk- och rehabprocessen (-6,1 miljoner kronor) samt kvinnosjukvård (-2,6 miljoner kronor) som bidrar till den negativa differensen. Övriga statsbidrag följer budgeten väl, även om det finns enstaka fluktuationer.

4.1.2 Verksamhetens kostnader

Sammantaget för koncernen avviker verksamhetens kostnader positivt mot budget med 373 miljoner kronor. Den främsta orsaken är lägre personalkostnader beroende på en omvärdering av pensionsåtagandet i perioden. Effekten av omvärderingen syns endast på koncernnivå. På förvaltningsnivå visar hälso- och sjukvården en avvikelse för personalkostnader med knappt 140 miljoner kronor. Övriga verksamhetsområden har personalkostnader enligt plan.

Övriga poster som påverkar kostnaderna jämfört med budget är mindre köp av tjänster, kostnadsökningen för läkemedel orsakat av en stor andel förtida uttag av receptläkemedel och en mindre ökning för materialinköp. Verksamhetens kostnader är 2 procent lägre både jämfört med budget och föregående år.

Tabell 7 Verksamhetens kostnader

Kostnader Mnkr	Ack utfall	Ack budget	Avvikelse		Budget 2020
	2020	2020	Belopp	%	
Personalkostnader inklusive inhyrd personal	-8 567	-8 794	228	-2,6%	-34 340
Köpt vård	-1 316	-1 279	-37	2,9%	-5 290
Direkta trafik kostnader	-2 013	-2 078	64	-3,1%	-8 225
Köp av tjänster	-682	-846	163	-19,3%	-3 482
Läkemedel	-1 541	-1 374	-166	12,1%	-5 607
Material och varor	-972	-943	-29	3,0%	-3 742
Lämnade bidrag	-375	-454	78	-17,2%	-1 901
Lokal- och energikostnader	-467	-456	-10	2,3%	-1 889
Övriga kostnader	-539	-616	77	-12,5%	-2 481
Av- och nedskrivningar	-618	-623	4	-0,7%	-2 496
SUMMA Verksamhetens kostnader	-17 090	-17 463	373	-2,1%	-69 451

Personalkostnader inklusive inhyrd personal

Personalkostnaderna inklusive inhyrd personal uppgår till och med mars till 8 567 miljoner kronor vilket är 228 miljoner kronor bättre än budget. Jämfört med samma period 2019 är det en lägre kostnad på 760 miljoner kronor motsvarande 8,2 procent. Den

stora kostnadsminskningen kan härledas till en lägre prognostiserad pensionskostnad både jämfört med budget och föregående år. Lönesumman uppgår till 5 725 miljoner kronor och överskrider budget med 107 miljoner kronor. Jämfört med föregående år är ökningen 3,5 procent.

Bland förvaltningarna redovisar Närhälsan en positiv avvikelse mot budget medan Sahlgrenska Universitetssjukhuset, SÄS och NU-sjukvården har de mest negativa avvikelserna mot budget i mars.

Utfallet för inhyrd personal uppgår till och med mars till 137 miljoner kronor varav 123 miljoner kronor inom hälso- och sjukvård. Jämfört med föregående år är det en minskning med 3 miljoner kronor.

Köpt vård

VGR köper hälso- och sjukvård (primärvård, specialistvård och tandvård) från privata och offentliga externa vårdgivare i Sverige och även i utlandet. En del av denna vård har VGR själv avtalat om som komplement till internt utförd vård och en del betalar man för till följd av lagar och regelverk.

Den köpta vården uppgår till 1 316 miljoner kronor efter tre månader, vilket är 4,8 procent mer än föregående år. Kostnaderna för köpt specialistvård som helhet ökar med 3,2 procent jämfört med föregående år och tidigare har vi sett att det är sjukhusens kostnader som har ökat, men dessa är nu på grund av covid-19 lägre jämfört med föregående år.

Inom primärvård utgår ersättning till de privata aktörerna i de bägge vårdvalen – Vårdval Vårdcentral respektive Vårdval Rehab. Kostnaderna för Vårdval Vårdcentral har ökat med 15 miljoner kronor jämfört med föregående år och kostnaden är nu 597 miljoner kronor. Kostnaden för Vårdval Rehab har ökat med närmare 20 miljoner kronor jämfört med budget, kostnaderna förväntas dock minska kraftigt de kommande månaderna på grund av covid-19.

Kostnader för digitala vårdkontakter faktureras VGR i de fall de digitala ”apparna” är registrerade i andra regioner som exempelvis Kry eller Min Doktor. Kostnaden har ökat med 13 miljoner kronor jämfört med föregående år. Utifrån covid-19 kan det antas att dessa kostnader ökar framöver.

Trafikkostnader

Resandet har sedan mitten av mars sjunkit kraftigt på grund av covid-19. Västtrafiks fokus och uppdrag under covid-19 är att fortsätta bedriva den samhällsviktiga kollektivtrafiken i så normal utsträckning som möjligt. Viss reducering har förekommit på grund av ökad sjukskrivning hos trafikpartners ombordpersonal. Målet är dock att ha full trafikerings för att minska trängsel ombord.

Prognosen för årets trafikkostnader är endast marginellt sänkt med cirka 200 miljoner kronor.

Läkemedel

Kostnaderna för läkemedel är uppdelade i receptläkemedel, som är subventionerade inom läkemedelsförmånen och förskrivs på recept samt rekvisitionsläkemedel som köps in av vårdgivaren och förskrivs till patienter i främst den slutna specialistvården.

VGR:s läkemedelskostnader har ökat med 158 miljoner kronor jämfört med föregående år till 1 541 miljoner kronor och ökningen efter tre månader ses främst inom förskrivning av receptläkemedel. Det kan antas, vilket också sjukhusen påpekar, att receptuthämtningen i mars på grund av covid-19 har ökat. Vid en jämförelse av de enskilda månaderna jämfört med föregående år ses att antal förskrivna varurader har ökat markant i mars månad. Hur detta påverkar VGR:s läkemedelskostnader för helåret är för tidigt att bedöma. Sahlgrenska universitetssjukhuset har den största kostnadsökningen av förvaltningarna på 63 miljoner kronor för receptförskrivning jämfört med föregående år.

4.1.3 Skatteintäkter

Skatteintäkter och generella statsbidrag har ett negativt utfall för perioden på -138 miljoner kronor jämfört med budget. Både den kommunalekonomiska utjämningen och det generella statsbidraget är lägre än budget beroende på att den slutliga fördelningen från staten blev lägre än förväntat. De totala skatteintäkterna har inte påverkats av covid-19.

Tabell 8 Skatteintäkter

Skatteintäkter Mnkr	Ack utfall	Ack budget	Avvikelse		Budget 2020
	2020	2020	Belopp	%	
Skatteintäkter	11 422	11 377	44	0,4%	45 509
Kommunalekonomisk utjämning	1 178	1 263	-85	-6,7%	5 050
Generella statsbidrag	1 235	1 332	-97	-7,3%	5 328
SUMMA Skatt, utjämning, generella statsbidrag	13 834	13 972	-138	-1,0%	55 888

4.1.4 Finansiella intäkter och kostnader

Finansiella intäkter

De finansiella intäkterna för perioden är 17 miljoner kronor, att jämföra med budgeterade 9 miljoner kronor. De finansiella intäkterna består till största delen av posterna fondrabatter, utdelningar samt värdeuppgången på några innehav i räntefonder. Den främsta orsaken till avvikelsen mot budget är värdeuppgången i räntefonderna på 7 miljoner kronor, då värdeförändringar inte budgeteras.

Finansiella kostnader

De finansiella kostnaderna för perioden uppgår till 1 131 miljoner kronor, vilket ger en negativ avvikelse mot budget med 924 miljoner kronor. Den beror på att de finansiella tillgångarna har minskat i värde. Den samlade värdeförändringen i de innehav som sålts under mars månad, i linje med finanspolicyn, och kvarvarande tillgångar är -715 miljoner kronor, enligt tabell nedan. Årets värdeförändring påverkar koncernresultat i mars.

Tabell 9 Värdeförändring i kapitalförvaltningen jan-mar 2020

Mnkr	Jan-mar 2020
Värdeförändring sålda tillgångar	-583
Värdeförändring kvarvarande tillgångar	-132
Totalt resultat	-715

De finansiella kostnaderna har även påverkats negativt av värdesäkringen av pensions-skulden med ett utfall på 397 miljoner kronor jämfört med budget på 190 miljoner. Den nya plattformen innebar att framtida pensionsutbetalningar omfördelats från ansvarsförbindelsen till pensionsskulden. Effekten blir ökade räntekostnader för att värdesäkra dessa pensioner, vilket är en skillnad mot ansvarsförbindelsen då dessa inte värdesäkras via ränteberäkning som påverkar resultatet i perioden, men även är en del av nettopåverkan i pensionsprognosen.

Kapitalförvaltningen regleras i finanspolicyn och dess modell indikerar när det är dags att vikta ned aktierisken i portföljen vid nedgång på börsen. Till följd av den stora börsnedgång som inträffade under första kvartalet, med anledning av covid-19, har en stor del av aktieinnehavet sålts av. Värdenedgången för de sålda innehaven uppgick till 583 miljoner kronor under året. Värdeförändringen jämfört med anskaffningsvärdet på de sålda aktierna ger dock en realisationsvinst på totalt 158 miljoner kronor, vilken bidrar positivt till balanskravsresultatet i VGR.

4.2 Investeringar

Investeringar – uppföljning budget 2020

Årets investeringsutgifter är budgeterade till 7 589 miljoner kronor. Av detta är drygt 1 000 miljoner kronor kopplat till övertagandet av tillgångar från Göteborgs spårvägar, främst spårvagnar och depåer för dessa. Denna investeringsram har beretts i särskild ordning, utanför ordinarie investeringsplansprocess. Investeringsbudgeten följs främst upp genom att se hur prognosticerat helårsutfall förväntas avvika mot budget. Årsutfall för investeringar totalt sett prognosticeras till cirka 6 975 miljoner kronor, det vill säga 614 miljoner kronor lägre än budget.

Tabell 10 Uppföljning investeringsutgifter jan–mar 2020

Mnkr	Ack utfall	Budget 2020	Prognos 2020	Avvikelse mnkr	Avvikelse %
FASTIGHETSINVESTERINGAR					
Ägarstyrda investeringar	479	3 156	2 500	656	21
Verksamhetsstyrda investeringar	72	707	600	107	15
Investeringar utanför plan	72	909	565	344	38
Summa	624	4 772	3 665	1 107	23
UTRUSTNING SINVESTERINGAR					
Ägarstyrda investeringar	66	743	650	93	13
Verksamhetsstyrda investeringar	259	1 636	1 600	36	2
Investeringar utanför plan	10	0	20	-20	-
Summa	336	2 379	2 270	109	5
FORDONSINVESTERINGAR					
Ägarstyrda investeringar	9	172	176	-4	-2
Verksamhetsstyrda investeringar	43	137	137	0	0
Investeringar utanför plan	591	129	727	-598	-464
Summa	643	438	1 040	-602	-137
TOTALA INVESTERINGAR					
Totalt inom plan	929	6 551	5 663	888	14
Totalt utanför plan	674	1 038	1 312	-274	-26
INVESTERINGAR TOTALT	1 603	7 589	6 975	614	8

Fastighetsinvesteringar ¹

Som tabellen visar förväntas investeringarna i fastigheter avvika 1 107 miljoner kronor mot budget vid årets slut. Denna bedömning är baserad på några större tidsförskjutningar i större ägarstyrda projekt som evakueringsbyggnaden för försörjningshuset på Östra sjukhuset (-49 miljoner kronor), ombyggnationen av de gamla slutenvårdsavdelningarna på Kungälvss sjukhus till mottagningslokaler vilka stoppats i väntan på ytterligare utredningar och en ekonomi i balans för förvaltningen (-102 miljoner kronor). Vidare har Hästcentrum Axevalla ännu inte fått ett genomförandebeslut vilket innebär försenad produktionsstart med en utebliven upparbetning på 61 miljoner kronor.

Verksamheternas egna ramar för mindre ombyggnationer och lokalanpassningar förväntas inte upparbetas under året utan avvika drygt 100 miljoner kronor mot budget.

Även fastighetsinvesteringar utanför plan, vilket rör investeringar i spårvagnsdepåer, kommer att bli lägre än budgeterat för 2020. Ringödepån prognostiseras få cirka 300 miljoner kronor lägre utgifter än budget vilket beror på tidsförskjutningar i den andra etappen av markköp och byggnation.

Utöver dessa relativt säkra avvikelser finns det risk för ytterligare tidsförskjutningar,

¹ Se vidare rubriken *Fördjupad uppföljning fastighetsinvesteringar* nedan

exempelvis till följd av covid-19, vilka i dagsläget är mer svårbedömda. Den prognostiserade avvikelserna för fastighetsinvesteringar kan bli såväl högre som lägre under resten av året.

Utrustningsinvesteringar

Verksamheternas ramar för utrustningsinvesteringar kommer troligtvis förbrukas då tilldelningen av ramutrymme generellt sett drogs ned jämfört med vad som äskats. Däremot är det risk att följdinvesteringar i utrustning förknippat med större ägarstyrda fastighetsinvesteringar som förskjuts framåt i tid, kommer att bli lägre än budget.

Fordonsinvesteringar

Investeringar i fordon är redovisningsmässigt 600 miljoner kronor högre än budget. Det beror på övertagande av leasingavtal för spårvagnar från Göteborgs Spårvägar, vilket redovisas som ökade anläggningstillgångar men inte innebär någon investeringsutgift.

4.3 Pensionsåtagandet

Per mars uppgick det totala pensionsåtagandet till 43 230 miljoner kronor varav 20 563 miljoner kronor avser pensionsavsättningen och 22 667 miljoner kronor avser ansvarsförbindelsen, vilket motsvara skuld intjänad före 1998. I jämförelse med årsskiftet har ansvarsförbindelsen minskat med -1,36 % medan pensionsavsättningen har ökat med +2,19 % jämfört med 2019. Det totala pensionsförpliktelserna har ökat med 127 miljoner kronor sedan årsskiftet. Under perioden har pensionsbolaget KPA flyttat Västra Götalandsregionens pensionsberäkningar till en ny plattform, som innebär en större exakthet i pensionsskultsberäkningen samt återanställning hos samma arbetsgivare. Det positiva nettot för pensionskostnader i prognosen utgörs av tre delar, lägre pensionsavsättningen grund av ny plattform, ökade räntekostnader på grund av omfördelning från ansvarsförbindelse till avsättning, samt en kostnadsökning på grund av längre utbetalningstid av pensioner för män.

4.4 Likviditet

Likviditeten per mars är 9 551 miljoner kronor vilket är en minskning med 2 603 miljoner kronor jämfört med utgången av 2019 då den var 12 154 miljoner kronor. I likviditeten finns ett samlat totalt övervärde (placeringarnas marknadsvärde jämfört med anskaffningsvärdet) per mars på 5 miljoner kronor att jämföra med 878 miljoner kronor föregående års utfall. En förklaring till att den totala likviditeten har minskat är den stora börsnedgången under första kvartalet, samt att det under mars gjordes den årliga pensionsutbetalningen på 986 miljoner kronor. Denna utbetalning tillsammans med bland annat utbetalningar för spårvägsaffären har bidragit till ytterligare minskning av likviditet.

Placeringen av det totala kapitalet fördelar sig på räntefonder; 8 620 miljoner kronor, aktiefonder; 246 miljoner kronor och bankkonton 684 miljoner kronor.

4.5 Prognos

Prognosen för 2020 är mycket svårbedömd eftersom ingen i dagsläget känner till hur länge vi kommer påverkas av covid-19. Påverkan på ekonomin gäller både intäkter, främst uteblivna biljettintäkter, men också kostnader, som ökade personalkostnader och högre materialkostnader inom hälso-och sjukvården. VGR kommer att påverkas även

efter att de direkta konsekvenserna av covid-19 är borta, som effekterna från högre arbetslöshet och minskad tillväxt vilket främst kommer att påverka skatteintäkterna.

Utifrån kända fakta bedöms prognosen för 2020 till -1 500 miljoner kronor, främst baserat på minskade skatteintäkter 700 miljoner kronor, uteblivna biljettintäkter för kollektivtrafiken med 800 miljoner kronor, ökade finansiella kostnader med 600 miljoner kronor och ett förväntat sämre resultat hos främst sjukhusförvaltningarna med 900 miljoner kronor. Sjukhusens försämrade resultat är inte enbart en konsekvens av ökade kostnader för covid-19 utan också av att arbetet med åtgärdsprogrammen för en ekonomi i balans tappat fart.

Ökade statsbidrag med 1 000 miljoner kronor från staten för att täcka ökade kostnader för covid-19 samt lägre netto för pensionskostnader med 500 miljoner kronor balanserar upp resultatet för året.

4.6 Regionfullmäktiges finansiella mål

<p>Prognos för 2020</p> 	<p>Mål</p> <p>Nettokostnaderna ska inte överstiga summan av skatteintäkter och generella statsbidrag.</p>
<p>Prognos för 2020</p> 	<p>Mål</p> <p>Det egna kapitalet ska som lägst uppgå till 3 000 miljoner kronor</p>
<p>Prognos för 2020</p> 	<p>Mål</p> <p>Regionen ska ha god betalningsberedskap genom snabb tillgång till likvida medel</p>
<p>Prognos för 2020</p> 	<p>Mål</p> <p>Västra Götalandsregionen ska bibehålla nuvarande kreditrating</p>

Vid uträkning av ett balanskravsresultat påverkar inte årets värdeförändring på 715 miljoner kronor balanskravsresultatet då justeringar görs för att inte enskilda års upp- eller nedgångar ska påverka. Det som påverkar balanskravsresultatet är de verkliga realisationsvinsterna eller förlusterna som görs vid en försäljning, det vill säga värdeförändringen som skett sedan tillgången anskaffades.

5 BOKSLUTSDOKUMENTATION

Resultaträkning						
Mnkr	KONCERNEN			REGIONEN		
	utfall 2020	budget 2020	utfall 2019	utfall 2020	budget 2020	utfall 2019
	jan-mar	jan-mar	jan-mar	jan-mar	jan-mar	jan-mar
Verksamhetens intäkter	3 354	3 725	3 308	2 258	2 448	2 116
Verksamhetens kostnader	-16 472	-16 840	-16 915	-15 457	-15 769	-15 860
Avskrivningar och nedskrivningar	-618	-623	-559	-532	-539	-486
Verksamhetens nettokostnader	-13 736	-13 739	-14 167	-13 731	-13 860	-14 230
Skatteintäkter	11 422	11 377	11 081	11 422	11 377	11 081
Kommunalekonomisk utjämning	1 178	9 779	1 215	1 178	1 263	1 215
Generella statsbidrag	1 235	1 332	1 261	1 235	1 332	1 261
Verksamhetens resultat	98	233	-610	103	112	-674
Finansiella intäkter	17	9	313	17	9	313
Finansiella kostnader	-1 131	-207	-478	-1 129	-206	-475
PERIODENS RESULTAT	-1 015	35	-775	-1 009	-84	-836

Balansräkning				
Mnkr	KONCERNEN		REGIONEN	
	2020 mars	2019 Bokslut	2020 mars	2019 Bokslut
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Immateriella tillgångar	270	241	176	150
Materiella tillgångar				
- Byggnader och mark	19 250	18 852	19 133	18 741
- Maskiner och inventarier	9 328	9 373	5 278	5 302
- Finansiell leasing	747	173	167	173
Finansiella anläggningstillgångar	846	512	3 387	3 053
Summa anläggningstillgångar	30 441	29 152	28 140	27 420
Bidrag till infrastruktur	432	444	432	444
Omsättningstillgångar				
Förråd	336	319	334	317
Kortfristiga fordringar	5 177	4 819	4 547	4 340
Kortfristiga placeringar	8 870	10 225	8 870	10 225
Kassa och bank	681	1 930	683	1 930
Summa omsättningstillgångar	15 064	17 292	14 433	16 812
Summa tillgångar	45 938	46 888	43 005	44 676
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital				
Årets resultat	-1 015	1 063	-1 009	993
Resultatutjämningsreserv	165	165	165	165
Övrigt eget kapital	8 739	7 676	8 397	7 405
Summa eget kapital	7 888	8 904	7 554	8 562
Avsättningar				
Avsättningar pensioner	20 564	20 123	20 564	20 123
Övriga avsättningar	2 582	2 625	2 448	2 491
Summa avsättningar	23 146	22 748	23 012	22 614
Skulder				
Långfristiga skulder	2 347	1 846	1 211	1 215
Kortfristiga skulder	12 556	13 390	11 228	12 284
Summa skulder	14 903	15 236	12 440	13 499
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	45 938	46 888	43 005	44 676
Ansvarsförbindelse pensioner	22 668	22 980	22 668	22 980

Kassaflödesanalys				
Mnkr	KONCERNEN		REGIONEN	
	2020 jan-mar	2019 jan-mar	2020 jan-mar	2019 jan-mar
Löpande verksamhet				
Periodens/årets resultat	-1 015	-775	-1 009	-836
Investeringsbidrag	-13	-11	-4	-4
Avskrivningar, nedskrivningar	618	559	532	486
Utrangeringar	8	7	8	6
Orealiserade kursförändringar	132	-250	132	-250
Upplösning bidrag infrastruktur	11	11	11	11
Avsättningar	398	1 470	398	1 471
Reavinster/-förluster sålda anläggningstillgångar	-1	-1	-1	-1
Reavinster/-förluster sålda finansiella tillgångar	583	-50	583	-50
Kassaflöde från löpande verksamhet före förändring av rörelsekapital	722	959	650	834
Förändring rörelsekapital				
Ökning(-)/minskning(+) förråd	-17	-3	-17	-3
Ökning(-)/minskning(+) kortfristiga fordringar	-358	-212	-206	-294
Ökning(+)/minskning(-) kortfristiga skulder	-877	-1 293	-1 056	-1 194
Övriga rörelsekapitalpåverkande poster	-6	3	-7	-
Kassaflöde från löpande verksamhet	-537	-545	-636	-657
Investeringsverksamhet				
Investeringar i immateriella och materiella anläggningstillgångar	-1 603	-1 023	-926	-944
Försäljning av immateriella och materiella anläggningstillgångar	23	3	3	3
Justering för övertagna leasingavtal avseende spårvagnar	591	-	-	-
Investering i finansiella tillgångar	-5 511	-701	-5 511	-665
Försäljning av finansiella tillgångar	5 822	1 173	5 822	1 173
Kassaflöde från investeringsverksamhet	-677	-549	-612	-435
Finansieringsverksamhet				
Ökning(+)/långfristiga skulder	533	0	2	0
Minskning(-)/långfristiga skulder	-31	-7	-6	-2
Justering för uppbokad långfristig skuld avseende övertagna leasingavtal	-549	-	-	-
Justering för årets aktiverade investeringsbidrag	13	11	4	4
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	-35	4	1	2
KASSAFLÖDE	-1 249	-1 090	-1 247	-1 090
Ingående likvida medel	1 930	1 060	1 930	1 060
Utgående likvida medel	681	-30	683	-30

Verksamheternas delårsresultat					
Mnkr	Ack utfall mars 2020	Ack budget mars 2020	Avvikelse utfall-budget	Ack utfall mars 2019	Förändring 2020-2019
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD					
Hälso- o sjukvårdsstyrelsen	103,4	29,8	73,6	77,8	25,6
Norra hälso- och sjukvårdsnämnden	-48,0	-41,1	-6,9	-40,0	-8,0
Västra hälso- och sjukvårdsnämnden	-59,2	-32,8	-26,4	-32,8	-26,4
Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd	24,6	5,6	19,0	-15,8	40,4
Södra hälso- och sjukvårdsnämnden	-24,2	-18,1	-6,2	-14,9	-9,3
Östra hälso- och sjukvårdsnämnden	6,4	5,3	1,2	0,3	6,1
Sahlgrenska Universitetssjukhuset	-181,6	-39,9	-141,7	-51,2	-130,4
NU-sjukvården	-17,2	42,1	-59,2	-21,5	4,4
Södra Älvsborgs Sjukhus	-59,1	11,4	-70,6	-55,4	-3,7
Skaraborgs Sjukhus	-83,4	-26,4	-57,0	-73,0	-10,4
Sjukhusen i Väster	-49,3	-3,3	-46,1	-33,2	-16,1
Närhälsan	-27,1	-40,9	13,8	-31,2	4,1
Regionhälsan	-6,7	-9,4	2,7	-0,1	-6,6
Folk tandvården Västra Götaland	0,9	3,7	-2,8	8,8	-7,9
Habilitering & Hälsa	-3,2	-5,6	2,4	-6,4	3,2
Sahlgrenska International Care AB	0,0	0,0	0,0	0,7	-0,7
Koncernjustering hälso- och sjukvård	-24,5	0,0	-24,5	-2,2	-22,3
Summa hälso- och sjukvård	-448,3	-119,6	-328,7	-290,3	-158,0
REGIONAL UTVECKLING					
Regionutvecklingsnämnden	21,8	31,3	-9,5	20,9	0,9
Miljönämnden	0,2	1,1	-0,9	5,8	-5,6
Kulturnämnden	-4,1	-4,7	0,6	-5,5	1,4
Kollektivtrafiknämnden	4,0	-0,2	4,1	2,7	1,3
Naturbruksstyrelsen	0,8	-3,3	4,1	3,0	-2,3
Turistrådet Västsverige AB	2,6	0,0	2,6	3,6	-1,0
Göteborgs botaniska trädgård	-0,1	-0,7	0,6	-0,2	0,0
Styrelsen för folkhögskolorna	0,3	-1,5	1,8	-1,0	1,3
Förvaltningen för kulturutveckling	1,9	-0,8	2,7	0,0	2,0
GöteborgsOperan AB	-27,4	-1,6	-25,8	4,3	-31,7
Göteborgs Symfoniker AB	-1,9	-1,9	0,0	-6,7	4,8
Film i Väst AB	9,4	10,0	-0,6	11,4	-2,0
Regionteater Väst AB	-0,3	-0,8	0,5	0,1	-0,5
Västtrafik AB	11,5	113,9	-102,4	49,1	-37,7
Koncernjustering regional utveckling	-0,3	0,0	-0,3	-1,8	1,5
Summa regional utveckling	18,3	140,8	-122,5	85,9	-67,6

Verksamheternas delårsresultat, fortsättning

Mnkr	Ack utfall mars 2020	Ack budget mars 2020	Avvikelse utfall-budget	Ack utfall mars 2019	Förändring 2020-2019
SERVICEVERKSAMHETER					
Västfastigheter	31,3	23,7	7,5	27,9	3,4
Regionservice	-1,0	-14,0	13,0	9,5	-10,5
Hälsan och Stressmedicin	0,1	0,4	-0,3	0,6	-0,5
Summa serviceverksamheter	30,3	10,1	20,2	38,0	-7,6
REGIONGEMENSAMT					
Regionstyrelsen	135,1	-7,4	142,5	61,5	73,6
Revisorskollegiet	0,5	-0,2	0,7	1,4	-0,9
Patientnämnder	1,2	-0,2	1,4	0,8	0,5
Summa regiongemensamt	136,8	-7,7	144,5	63,6	73,2
TOTALT VERKSAMHETERNA	-262,8	23,6	-286,4	-102,8	-160,0
CENTRAL FINANSIERING					
Koncernbank	-718,9	0,0	-718,9	292,5	-1 011,4
Moderförvaltning	-33,6	11,8	-45,4	-964,7	931,1
Summa central finansiering	-752,5	11,8	-764,2	-672,2	-80,3
TOTALT KONCERNEN	-1 015,3	35,3	-1 050,6	-775,0	-240,3

6 FÖRDJUPAD UPPFÖLJNING FASTIGHETSINVESTERINGAR

FÖRDJUPAD UPPFÖLJNING ÄGARSTYRDA FASTIGHETSINVESTERINGAR UNDER GENOMFÖRANDE

Större ägarstyrda, inklusive investeringar utanför plan, mkr	Ack utfall t.o.m mars 2020	Total budget ursprungsbesl	Total budget inkl tilläggsbesl	Total prognos	Prognos avvikelse	Avvikelse procent
Ombyggnad höghuset Sahlgrenska sjukhuset	53,1	147,4	147,4	147,4	-	-
Bild- och interventionscentrum etapp 1-3 Sahlgrenska sjukhuset	1 009,8	1 032,5	1 064,0	1 019,5	44,5	4,2
Till- och ombyggnad av strålbehandlingsrum 1-3 Sahlgrenska sjukhuset	54,0	48,6	62,6	62,0	0,6	0,9
Fysisk infrastruktur IT datanät och tekniska utrymmen Sahlgrenska sjukhuset	0,1	28,0	28,0	27,5	0,5	1,8
Försörjning, logistik och teknisk infrastruktur Östra sjukhuset	93,9	785,5	785,5	780,3	5,2	0,7
Tillbyggnad Drottning Silvias Barn- och ungdomssjukhus Östra sjukhuset*	2 222,3	1 517,0	2 367,8	2 367,8	-	-
Evakueringsbyggnad servicehuset Östra sjukhuset	25,7	172,4	172,4	172,4	-	-
Nybyggnad förlösning och neonatal höghus Östra sjukhuset	112,0	1 830,0	1 830,0	1 830,0	-	-
Infrastruktur IT/Fiber Östra sjukhuset	0,2	25,3	25,3	25,3	-	-
Ny rörpost Östra sjukhuset	1,6	18,9	18,9	18,9	-	-
Om- och tillbyggnad hus Z Mölndals sjukhus	31,1	77,0	77,0	77,0	-	-
Högsbo specialistsjukhus	162,8	1 603,0	1 603,0	1 599,8	3,2	0,2
Om- och tillbyggnad Neonatal NÄL	33,1	79,2	105,0	105,0	-	-
Nybyggnad av slutenvårdsavdelningar Kungälv's sjukhus	1 083,5	1 201,2	1 201,2	1 201,2	-	-
Ombyggnad södra del 1 etapp 1 Kungälv's sjukhus	48,9	68,2	68,2	64,9	3,3	4,8
Ny försörjning och logistik Kungälv's sjukhus - sopsugsanläggning	21,9	26,2	26,2	29,8	-3,6	-13,6
Om- och tillbyggnad Framtidens Närsjukhus Alingsås Lasarett	467,3	472,0	560,0	560,0	-	-
Ny- och ombyggnad psykiatriens kvarter SÄS Borås	589,0	832,2	898,0	898,0	-	-
Om- och tillbyggnad infektionsvård SÄS Borås	183,7	241,0	241,0	241,0	-	-
Ombyggnad centralkök SÄS Borås (Måltidsprojektet)	14,8	29,0	34,5	34,5	-	-
Ombyggnad psykiatri öppenvård SÄS Skene	3,5	25,4	25,4	25,4	-	-
Till- och ombyggnad akut, -service- och psykiatriblocket SkaS Skövde	607,4	2 438,0	2 438,0	2 438,0	-	-
Teknisk infrastruktur SkaS Skövde	37,4	453,0	453,0	453,0	-	-
PCB-sanering etapp 3, del 1 SkaS Skövde	9,0	102,0	102,0	102,0	-	-
Om- och tillbyggnad barn- och kvinnokliniken inkl. PCB-sanering SkaS Skövde	482,9	503,0	503,0	499,0	4,0	0,8
Ombyggnad kök SkaS Lidköping (Måltidsprojektet)	6,2	30,6	30,6	30,1	0,6	1,9
Ombyggnad kök SkaS Falköping (Måltidsprojektet)	6,1	12,8	12,8	12,9	-0,1	-0,6
Nytt växthus i Göteborgs Botaniska trädgård	21,1	487,0	487,0	487,0	-	-
Resecentrum i Haga kopplat till Västlänken**	5,6	45,0	45,0	88,0	-43,0	-95,6
Totalt större ägarstyrda investeringar	7 387,9	14 331,3	15 412,8	15 397,6	15,2	0,1

* I det ursprungliga beloppet för Tillbyggnad Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus ingick inte parkeringshuset eller investering i teknisk infrastruktur.

** Prognos enligt förhandsuppgift från Västfastigheter

FÖRDJUPAD UPPFÖLJNING ÄGARSTYRDA FASTIGHETSINVESTERINGAR UNDER GENOMFÖRANDE, fortsättning

	Ack utfall t.o.m mars 2020	Total budget ursprungsbesl	Total budget inkl tilläggsbesl	Total prognos	Prognos avvikelse	Avvikelse %
Mindre ägarstyrda fastighetsinvesteringar, mnkr						
Ny utrustningsplattform Sahlgrenska sjukhuset	10,8	0,0	19,0	19,0	-	-
Ombyggnad endoskopi NÄL	12,2	20,2	20,2	20,2	-	-
Trygghetscentralen växel NÄL	2,2	7,2	7,2	7,2	-	-
Om- och tillbyggnad för ny MR-kamera SÄS Borås	5,8	25,0	25,0	25,0	-	-
Ombyggnad produktionskök Svenljuga Naturbruksförvaltningen	4,2	11,2	11,2	11,2	-	-
Utveckling huvudbyggnaden Vara folkhögskola	7,4	15,4	15,4	15,0	0,4	2,8
Totalt mindre ägarstyrda investeringar	42,5	79,0	98,0	97,6	0,4	0,4
	Ack utfall t.o.m mars 2020	Total budget ursprungsbesl	Total budget inkl tilläggsbesl	Total prognos	Prognos avvikelse	Avvikelse %
Investeringar utanför plan, mnkr						
Spårvagnsdepå Ringön	150	1 970,0	1 970,0	1 920,0	50,0	2,5
Investeringar i befintliga depåer	31	430,4	430,4	430,4	-	-
Regionens hus Göteborg	955	988,1	988,1	971,9	16,2	1,6
Totalt investeringar utanför plan	1 135,4	3 388,5	3 388,5	3 322,2	66,2	2,0

2020-05-12

Dokumentnamn: Koncernens uppföljningsrapport mars 2020 Västra Götalandsregionen

Diarienummer: RS 2020-01919

Kontaktperson: Erika Schönborg, Koncernkontoret, avdelning verksamhetsuppföljning

Telefon 070-082 45 49

E-post: erika.schonborg@vgregion.se

